

17.

Viljandi Eesti Põllumehete Selts
Kaubanduse Osakond

Ühiskaubandus

E.VELLE/00

Nr. 3

1938

SISU:

- J. PÖDRA: Esimene veerandaasta.
A. ECKBAUM: Ühistegevus tugineb vabale isetegevusele.
* * * Ühistegeelaste austus J. Pitkale.
R. AMBROS: Koondame suvitajate ostud ühiskauplustesse
SALME LANG: Na:sringide tegevuse sihtjooni.
V. PEDAJAS: Takt ja viisakus müügitöös.
J. JAANRE: Äriühendus tuhandetega.
E. PÖRK: Veoauto kasutamise arvepidamisest.
E. VELLESOO: Kevad vaateaknal ja kaupluses.
R. AMBROS: Kergesti riknevate kaupade hoidmisest suvel.
Ins. G. LIIDEMAN: Mida pakub metallitehas.
O. KIVI: Nõuded heale jalgrattale.
Seadusi, määrusi, seletusi.
Välismaa ajakirjadest.
Tehkem „Ühiskaubandusest“ käsiraamat.
Kaubaturu ülevaade.
Kroonika ja teated.

Ühiskaubandus

ÜHISKAUBANDUSE TEOORIA JA PRAKTIKA AJAKIRI

ILMUB KUUS KORDA AASTAS • VASTUTAV TOIMETAJA A. UDAM

Nr. 3 — 1938

II aastakäik

Esimene veerandaasta

J. Põdra

Aasta esimese veerandi kokkuvõtted ühinguis on tehtud.

Keskkohta jõudnud andmetest nähtub, et läbimüügid, võrreldes eelmise aastaga, on tõusnud üksikutel juhtudel. Paljudes ühingutes aga võib märkida vähemat või suuremat läbimüükide langust. Kokkuvõttes läbimüük rahaliselt püsib eelmise aasta tasemel. Kujunenud olukord oli juba läinud aasta lõpul ette näha ja vajalikud hoiatussignaalid antud, sest läinud aasta tõusud ja väljapaistvad tulemused ülejääkide näol olid ilmselt erakordsed.

Käesolev aasta kõigi tundemärkide järele kujuneb ühinguile küllalt pingutusrikkaks. Ei ole siiski põhjust lasta pead norgu kahjude kartusel, kuid tuleb jätta vähepõhjendatud optimism ning püsida oma tegevuse arendamisel ja selle jälgimisel täie tõsidusega.

Rohkem kui läbimüükide püsimine teeb muret tegevuse tasuvuse tagasimineku. Kalkulatsioonid näitavad, et tasuvus on olnud nõrgem moodunud aasta sama ajavahemiku tasuvusega võrreldes, sest on jäänud ära erakordsed konjunktuurikasud. Pealegi tegevuse hooga tõusu juures kuludeprotsent läbimüügist ei tõuse harilikult sama kiiresti, vaid kulud kasvavad aegamööda järele. Läbimüükide püsimi-

sel või tagasiminekul ei saa aga kulud kiiresti endisele tasemele viia tagasi. Praegu on see seda enam maksev, et elukalliduse tõus on sundinud järkjärgulisele palkade tõstmisele.

Uue koormatusena lasub kahtlemata kulud suurendavalt ühiskaubandusel äride ja kontorite töökorralduse seadus.

Kujunenud olukorras jääb üle vaid tuletada meelde ammuseid tõdesid: panna tegevusse kogu energia läbimüükide tõstmiseks, eriti aga osatähtsuse suurendamiseks oma tegevuspiirkonnas. Koostada ja ühingu teorganites jälgida perioodilisi tulemusaruandeid. Juhul, kui kalkulatsioonid näitavad ebatasuvust, viibimata asuda tegevuse ja tarbekorral ka koosseisude ümberkorraldamisele ning kulude koondamisele. On põhjust meeles pidada, et püütaks hoiduda kaubaladude suurendamisest hindade tõusu lootusel.

Igal kevadel kujuneb elavam vajadus kaubakrediitide järele — ühinguil keskühingu juures, ostjaskonnal oma kohalikes ühinguis. Kevadise hooaja krediitide kujunemise lõplik ülevaade selgub harilikult 1. juuniks. Seni käsitada olevad andmed näitavad, et ühinguist võla peale tehtud müügid, võrreldes läinud aastaga, ei ole üldsummaliselt vähenenud. Tõenäo-

likult on aga krediitikasutajate põllupidajate üldhulk isegi tõusnud.

Läinud aastal nõudis krediitide normaaltasemele viimine pidevat tööd mitme kuu kestel. See pingutus ei saa käesoleval aastal olla kergem. Seepärast jälle kord tuleb meelde, et ühingud oma ostjaid, kes vajavad krediiti, püüaks suunida rahaasutustesse. Põllutööriistade ja -masinate ostuks vajatakse pikemaajalist krediiti. Seda on võimalik hankida suuremate riistade muretsemiseks Pikalaenu Pan-

galt otse ja kohalikkude ühispankade kaudu. Kuna sealt saadud krediit põllumeestele tuleb tunduvalt odavam kui seda on võimalik anda kauplustel, siis juba ostjate endi huvides tuleb kasutada ära võimalikult pangakrediit. Ostjad on tänulikud, kui ühingute tegelased neile sobivaid ja soodsamaid krediitivõimalusi kätte näitavad ja ostjaid nõuandmistega aitavad.

Mai 1938.

Ühistegevus tugineb vabale isetegevusele

A. Eckbaum

Ajalugu, oma ümbritsevat ja igapäevast elu tähelepanelikult jälgides leiame, et inimestes peitub see ürgjõud, mis on loonud kultuuri, rajanud teaduse, kunsti, pannud aluse tehnikale ja majandusele ning ehitanud astmeliselt üles ühiskondliku korra. Seega on inimesed need, kes annavad ühiskonnale ilme ja kuju, vormi ning sisu.

Kui meie vaatleme loodust ja seal esinevat suurt mitmekesisidust imetleme, kus ükski taim ega loom üksteisele ei sarnane, aga kus siiski raudne reeglipärasus valitseb, siis võiksime seda nimetada ühiskondlikuks korraks looduses. Ka inimühiskonna korraldamine peab tuginema vormidele, mis ei hävita inimest ja tema elavat vaimu. Missugused jõud loodust juhivad, elu ja surma üle valitsevad ja sellega meidki haaravad, seda pole inimlik tarkus iialgi lahendanud. Siin lõpeb mõistus — algab usk.

Meie võime küll üht öelda: elukand-

jad ei ole mitte variseerliku hingelaadiga inimesed, kes endid paremaks peavad kui teised, vaid need, kes elu igapäevasuses heitlevad ja sellel põhimõttel võitlevad, mida ühistegelased oma lipukirjaks on seadnud: üks kõigi ja kõik ühe eest.

Ühiskondlik elu kujuneb teatud sümbioosi-printsiiibil. Meie ei saa hinnata metsa väärtust ainult latvade järgi, ega samuti üksikute kõrgemate ja väljapaistvamate puude vaatlusel, vaid meie teame, et kõik metsas kasvavad puud kujundavad metsa ja annavad temale ta väärtuse. Seal on sihvakaaid ja siledaid, seal on neid, mis oma latvu kõrgele üle teiste laiutavad, seal on kiduraid ja kuivanud jändrikke, seal on ka mahavarisenud roisku. Nii üksik puu kui ka mets kujundab endast tervikut ühes kõigi sellega, mis temas on. Samuti on aga ka iga üksik inimene, ühiskond, riik ja rahvus tervik, mis liitub ja sulab ühte sümbioosi printsiiibil. Säärane loomu-

lik, looduse seaduste järgi kujunev sümbioosi printsiip kujundab endast jõu, mida ei suuda hävitada ükski võim, mis lähtub üksiku tahtest vallutada ja allutada kõike.

Ka ühistegevusel on kriisi ja katsumise aegu olnud ja neid võib veelgi tulla, kuid ta sellest ainult kasvab ja kõveneb, just samuti, kui kasvanud ja kõvenenud on inimese-, kodaniku vabadus, tänu suurtele võitlustele ja ohvritele. Ühistegevus on kodanikuvabaduse kõrval suurimaks eluavalduseks. Ühistunne on vabaduse tunne, sest ainult vabad inimesed võivad üksteisega koos töötada, üksteist ühistege-likult usaldada, sest et nad vastastikku üksteist aitavad ja ka kontrollivad, kui tarvis — arvustavad ja ka karistavad. Ei mingi muu seadus, võim ega maailmakord pole võimelisem tõstma rahva jõukust sääraselt, kui ühistegevus. Mõtleme ainult ühispiimatalu-tele, ühispankadele, majandus- ja tarbijateühingutele. Kuidas oleks me teisi suutelised olnud taludesse sel määral raha tooma, rahvast majanduslikult organiseerinud kui ühistegevuse kaudu.

Ühistegevus on suure töö ja võitluse vili. Just see ongi ta vooruseks, mis seda meile omaseks ja armsaks teeb. Nii pidigi ta tekkima. Ta vead vähenevad. Ta ise aina kasvab ja areneb, nagu edeneme meiegi, ühistegevust tuleb aina enam ja enam rõhutada, laiendada aladele, kus see vähegi mõeldav. Ühistegelisel teel kogutud kapialid jäägu kõige pealt ühistegevuse enese kasutada nii, et need ei muutuks kiusatuseks ega ka õnnetuseks kellelegi.

On tõsiasia, et kes valitseb majan-

dust, see juhib elu inimühiskonnas. Seepärast peame olema teadlikud selles, et mida kindlamaks muutub rahva majanduslik iseseisvus, seda tugevamaks kujuneb poliitiline iseseisvus, sest need kaks käivad käsikäes. Ühistegevus kui isikule tuginev ühiskondliku elu korraldussüsteem vajab demokraatiat, selle sõna kõige otsemas ja puhtamas mõttes, samuti kui demokraatlikult juhivat riiki on raske mõelda ilma ühistegevuseta. Ühistegevuse eeskujumaad on võltsimatult tõelise demokraatia maad ja selles seisab nende tugevus, kuigi sellest seal palju ei kõnelda.

Ühistegevus kasvatab inimest ja arendab tema vaimu, ühistegevus teeb meid majanduslikult tugevaks ja iseseisvaks. Ühistegevus tunnustab isikut, tema elavat vaimu ja loomingujõudu. Sest ühistegevuse idee lähtub isikust kui elukujundavast loomingujõust ja suundub isikusse kui kõrgemasse väärtusesse omaette. Ta on süsteem, mis juhib ja korraldab elu, sest ta võimaldab isiku niihästi majanduslikele, vaimsete, esteetiliste, poliitiliste kui ka kõlbliste jõudude piiramatut arengut; ühistegevuse süsteemis ei tööta inimene mitte kasu, vaid vajaduse pärast oma tarvete rahuldamiseks. Ühistegevus eeldab otsekohest, ausat ja avalikku tegutsemist oma liikmete teenimisel. Ta nõuab korda ja liikmete poolt maksmapandud korralduste täpset täitmist.

Majanduselu korraldussüsteemina nii era- kui ka rahvamajanduse seisukohalt vajab ühistegevus läbimõeldud kavakindlat tegutsemist. Iga ühing omaette loob kindla korra enese mõjupiirkonnas nende jõudude suhtes,

kes liituvad tema ümber. See vabalt liitunud üksikjõudude koondis, kindlate eesmärkide taotlemisel, luues oma töös ajanõuete ja oludekohase kava ja süsteemi, eeldab edukaks tegutmiseks enese tahte vaba väljendust ja avalikku huvidekaitse võimalust. Ühistegevuse elujõu ja olemuse vääramatuks aluseks on ja jääb see, iga üksikliikme puhas ja võltsimata enesetunne, mis tugineb töökspidamisel:

*ise teeme, ise valitseme, ise
vastutame.*

Kui tänapäeval kõikjal kõneldakse plaanimajandusest, juhitavast majandusest ja heidetakse tähelepanu sellele, kui hädavajalikud on suured kavavad pikema aja kohta, siis ometi nagu ei ole märgatudki, et ühistegevus on kogu aja väga kavakindlalt rahva elu korraldanud, kuna teisiti pole ühistegevus mõeldavgi. Vahe seisab vaid selles, et tänapäeval korralduskavade koostamist ja teostamist juhitakse riikliku võimu poolt, kuna aga ühistegevuses see toimub organiseeritud rahvahulkade vabal tahtel, vajadusest arusaamise taustal. Teame, et iga seltskondlikku üritust, samuti ka riiki kannab seesmise eneseväärtusega isik — neid peab meil olema ja neid kasvatab ühistegevus. Kõikides maades on ühistegevus hõlmanud just kõige kõrgema lennuga inimesi. Ühistegevuse liikumine haarab enesesse kõlbliselt täiuslikuma tsivilisatsiooni loomise, olles ühtlasi nii majandusliku kui ka ühiskondliku tasakaalu teostajaks. Ühiskondliku elu korraldussüsteemina väärrib aga ühistegevus erilist tähelepanu ja tunnustust juba sellepärast, et ta ühtki individuaal-

set vabadust ega ühtki legaalselt omandatud õigust ei hävita.

Ühistegevus eeldab, aga ühtlasi arendab ja kasvatab solidariteeditunnet, rahva laiade hulkade ühtekuuluvustunnet. Ühistegevus liidab üksikjõud, teeb nad tugevaks. Kui käsitada tänapäeva vaatevinklist vahekordi isiku, ühiskonna ja riigi vahel, siis näib see üldiselt sisaldavat suuri ohtusid loovale isikule ja kultuurile. See Lääne-Euroopas laialdaselt maad võtnud protsess näib suunduvat riigivõimu eraldamisele rahvast, kusjuures riik oleks kõik ja isik vaid vahend riigihuvide rahuldamisel. Säärane suund aga on kahtlemata hädaohtlik ka riigile enesele, eriti aga rahvale ja tema loovale vaimule. Siit õieti järeldub, millist jõudu peidab eneses ühistegevus, kasvatades isiksust ja tehes teda tugevaks, andes seega ühtlasi elustavat verd ka ühiskonnale ja riigile. Riikliku olemuse peamiseks aluseks aga on isik ja õiguslik kord.

Aated, mis ühistegevuse ideaalide teenistuses ja mis seda liikumist võimsalt edasi kannud, kehastavad endas inimese parimate püüete rakendust ühiskondliku elu eduks, riigielu toeks ja kodaniku isikliku elu õnneks. Neilt seisukohtadelt vaadatuna näeme ühistegevuse eriti tähtsat osa ühiskondliku elu korraldussüsteemis, eriti aga rahvamajanduse ja kultuurielu edendamise mõttes ning rahva laiade hulkade ühtekuuluvuse tunde arendamises.

Selle juures aga ei tohi meie kunagi unustada, et ühistegevuse elujõud ja edu tugineb vabale isetegevusele, mis on kantud mitte käsust, vaid vajadusest, arusaamise vaimust.

Ühistegelaste austus J. Pitkale

ETK peakoosolek peeti 11. aprillil „Estonia“ kontsertsaalis. Koosolekul oli esindatud 126 ühingut 273 esindaja kaudu. Ühiskaubanduse esindajatekogu võis konstateerida kõigiti edukat tegevust aruandeaastal, mis kajastus ettekantud aruannetest ja ka teistest sõnavõttudest. Samuti valitseb ETK liikmeteperes täielik üksmeel. Sisemised lahkkelid on täiesti kõrvaldatud. Kõik see on aidanud kaasa tegevusastme tõusule nii kaubanduslikul kui ka tööstuslikul alal.

Lisaks ühingutele kättesaadetud aruannetele andsid seletusi endine juhatuse esimees J. Pitka ja praegune juhatuse esimees J. Põdra. Läbi müük saavutas möödunud aastal rekordseisu, tõustes 29.106.568 kr. eelmise aasta 24.382.859 kr. vastu. Seega kaubamüügi suurenemine 4,7 milj. kr. või 19,3% võrra. Läbi-

müügi hoogsat kasvu iseloomustavad viimase 5 aasta arvud (milj. kroonides): 1933. a. — 12,7, 1934. a. — 15,4, 1935. a. — 18,9, 1936. a. — 24,4, 1937. a. — 29,1.

Samuti on tööstuslik toodang pidevalt kasvanud, saavutades möödunud aastal rekordseisu 6,2 milj. kr. juures. Omatööstuse laienemise iseloomustamiseks olgu esitatud arvud vastavalt samade aastate kohta (milj. kr.): 1,6, 3,1, 4,1, 5,0, 6,2.

Üldiselt tunnistas aruanne ETK seisukorra stabiilseks, kaubalaod likviidseiks, kohustused jõukohaseiks ja ühingutele avatud krediidid normaalseiks. Uute investreerimistega ollakse tagasihoidlik, silmas pidades omakapitalide kasvamist.

1937. a. ülejäägist, 230.513,89 kr., otustati määrata tagavarakapitaliks 145.513,89 kr., liikmeile-ühinguile mää-

rata osakasuks 8%, s. o. 65.000 kr. ja vanade ühistegelaste kodu asutamise kapitaliks 20.000 kr.

Peakoosoleku meeleolukama osa moodustas kauaaegne ETK juhatuse esimehe J. Pitka teenete hindamine meie ühistegevuse arendamises kui ka meie iseseisvusevõitluses. Nagu oma erakordses sõnavõtus märkis ETK nõukogu esimees J. Jakobson, on J. Pitka eesti ühiskaubandusele annud oma parima ja tema juhtimise ajal on ETK võitnud kriisiraskused ning sammub võidukalt stabiilse arenemise teed. Seepeale kandis esimees ette nõukogu ettepaneku: maks- ta J. Pitkale tema eluaja kestel autasuna iga kuu 200 kr., tehes juhatusele ülesandeks seda summat üles võtta ETK peakoosolekuile esitatavasse eelarvesse.

Peale ühiskaubandusele esitatud teenete on ettepanekute põhjenduses eriti rõhutatud J. Pitka teeneid Eesti iseseisva riigi loomisel. J. Pitka liigutatud tänu sõnadele ja manitsusele, et koosolek seda sammu põhjalikult kaaluks, reageerisid koosolejad tormiliste kiiduavaldustega. Nõukogu ettepanek võeti vastu täielikus üksmeeles.

1938. a. eelarve, mille kandis ette juhataja A. Reintamm, kinnitati tasakaalus 24 miljonil kroonil. Uueks ETK juhatuse liikmeks valiti J. Toots. Nõukogust ametivanuse tõttu välja langenud liikmed valiti tagasi, samuti jäi revisjoni komisjoni koosseis muutmatuks.

Telegraafiteel tervitas koosolek Riigihoidjat. Töökoosolek lõpetati riigihümni laulmisega.

Koondame suvitajate ostud ühiskauplustesse

R. Ambros

Varsti, koolitöö lõppemise järele, suureneb suvituslinnade, suvituskohtade ja maa elanikkude arv linlastest-suvitajate ja turistide arvel. See provintsi elanikkudearvu suurenemine toimub peamiselt pealinna elanike arvel, kuid ka välisriigid, eriti Soome ja Rootsi, annavad üsna märgatava osa uustulnukaist. Viimased on kõik korraliku ostujõuga tarbijad ja nende ostud suvituskohtades on peamiselt toitevahendite ning parfümeeriakapade aladelt.

Meie provintsilinnades ja maakeskustes on õige vähe niisuguseid toitevahendite kauplusi, mis rahuldaksid nõudlikumat pealinlast ja veel vähem neid, mis suudavad rahuldada välismaalaste nõudeid.

Paljud provintsiühingud on viimasel

ajal moderniseerinud oma sisustust ja loonud selle juures toitevahendite eriosakonnad. Niisugune jaotus loob eeltingimused tagajärjekaks võistluseks kohapealsete spetsiaal-toitevahendite äridega, missugused kohanduvad suviseks hooajaks suvitajate nõudeile, sest suvituskohtade toitevahendite- ja maiustusainete-kauplused elavad peamiselt oma suvisest teenistusest.

Ühingud peaksid püüdma koondada oma juurde suvitajate ja turistide ostusid ja seda tuleks püüda seda enam, et nad on selleks soodsamas olukorras kui nendega võistlevad era-kaupmehed. Ühiskauplusi soodustavaist tegureist olgu nimetatud:

1) Osa juurde tulnud tarbijaskonnast on ühistegelased, s. o. oma alalises elukohas mõne tarbijateühingu

liikmed ja selletõttu harjunud tegema oma oste ühiskauplusist. Selle osa ostjaskonna juures on peamise tähtsusega aga see asjaolu, et nad on harjunud tarvitama ühistegelise omatööstuse tooteid, missuguseid toitevahendite alal on küll võrdlemisi vähe, kuid siiski sellisel määral, et need suudavad kõita tarbijat ühiskauplusega.

2) Ühiskaupluste sissesead, kord ja puhtus on üldiselt parem kui era kaupluste oma ja selletõttu suuremaid keskusi tulnukaile vastuvõetavam.

3) Ühiskauplusis on omal alal asjatundlikum ja teadlikum personal.

4) Ostja usaldab end suurema südamerahuga võõra ühiskaupluse müüja kui võõra erakaupmehe hoolde, teades, et erakaupmehel on esikohal kasusaamise huvi.

Välismaalastest juurdetulejate kohta maksavad üldiselt samad asjaolud. Eriti Rootsis ja Soomes on ühistegevus levinenud laiaadesse hulkadesse ja selletõttu peaks olema kerge koondada soomlaste ja rootslaste ostud ühiskauplusisse.

Ühiskauplused on valmis võtma vastu seda ajutist ostjaskonda ka personali vaba tööjõu poolest, sest suviseks hooajaks vaibub tegevus põllumajandustarvete, riide, jalanõude j. m. osakonnas ja neist saadakse vabanevad tööjõudu paigutada toitevahendite osakondadesse. Juba lühikeseaegse hoolsa harjutamise ja õppimise järele suudavad need juurdetulnud töökäed abistada mõjuvalt osakonna alatist personali.

Eelpool on toodud mõned paremused, mida omavad ühiskauplused võrreldes nende võistlejatega. Kuid nen-

de paremuse kõrval on ka pahesid, millistest on tähtsamad kaks: 1) ühiskaupluste toitevahendite osakonnad ei ole praegusel kujul nii täielikud artiklite arvu suhtes kui vastavate spetsiaal-eraäride omad; 2) välismaalaste juurdetõmbamisel on raskuseks see, et ühiskauplusis ei ole vastavat võõrkeeli valdavat müüjaskonda, kuna eraärid selles üldiselt rohkem jõudnud olukorrale kohaneda ja suvituslinnades otse selleks valmistunud.

Esimesest puudusest ülesaamine ei ole raske. Tuleb ainult hooliga mõelda läbi kaupade nimistu, sõeludes seda suurlinna-tarbiija seisukohalt ja puuduvatest kaupadest koostada nimistu ning saata oma ostukohta. Kui ühing on algaja sellel alal, siis võiks oma ostukohas vastava kauba osakonna juhatajatega rääkida läbi ja see on healmeelisel valmis aitama igati kaasa ühingu osakonna otstarbekohasel täiendamisel. Kaupu tuleks aga tellida võimalikult väikestes kvantumites, et võida pakkuda ostjaile alati ainult täiesti värskeid, sellega väärtuslikke kaupu. Eriti nende kaupade alal, mis kergesti riknevad ja seisimisel oma väärtusest kaotavad. Kaupade värskusele tuleks panna eriti suurt rõhku. Puhtus osakonnas viia maksimumini ja teenimises mitte midagi jätta soovida.

Mis puutub keelte valdusesse, siis võib ka siin teatud määral saada raskusist üle, kuigi see raskus on juba raskemini võidetav. Nimelt võiks siin praktiseerida võimaluse korral ametkonna vahetust ühingutega, missugused omavad sobivaid isikuid ja teatava keeleoskuse omamist nii tungivalt ei vaja. Samuti võiks teataval

määral tulla kõne alla pealinna ühis-kaupluste müüjate ajutine ümberpaigutamine suvituskohtadesse. Niisugune ümberpaigutamine võiks müüjaskonnale olla täiesti vastuvõetav ja mõlemale asjaosalisele ühingule veel rohkemgi meelepärane ja kasulik. Provintsiühingule oleks see suureks võiduks, sest sel juhul tuleks talle suviseks hooajaks juurde uus ostjaringkond ühes oma enda müüjaga ja nende, s. o. ostjate ja täiendatud osakonna vahel, oleksid arusaamatuste ja puuduste tekkimise võimalused minimaalsed. Eesmärgiks neile provintsiühingule peaks siiski olema nende endi alatine igakülgset löögikorras kaader. Sellepärast peaksid need ühingu, milliste piirkondadesse suveks tuleb suuremal hulgal välismaalasi, asuma viivitamatult täiendama oma toitevahendite ja parfümeeriakaupade osakondade tegelaste teadmisi nii tar-

vilikkude võõrkeelte kui ka erialaliste teadmiste alal.

Kuna paljude maaühingute piirkondadessegi koguneb üsna tunduval arvul suvitajaid, siis ei tohiks ka need ühingu jätta tähele panemata oma uute ostjate nõudeid ja soove. Need ostjad elustaksid ühingu tegevust muidu kõige vaiksemal ajal.

Ühingu ei tohiks jätta tegemata midagi vajalikku, et koondada oma juurde suvitajate ja turistide ostusid ja võita need ühiskaubandusele ning ühistegeliku omatööstuse toodete tarvitamisele. Sellepärast — ühingu, toitevahendite osakonnad korda võõraste vastuvõtuks! Ärgu lepitagu veel sellega, et koondatakse endi juurde suvitajate need ostud, mida nad teevad ise vahenditult, vaid viige oma kaubad ja ühistegeliku omatööstuse tooted sisse ka pansionidesse, rannasalongidesse ja mujale.

Naisringide tegevuse sihtjooni

Salme Lang

Ühiskaubandusliku selgitustöö suu-remaks ülesandeks on võita ühistegevusele, eriti aga ühiskaubandusele, juurde uusi poolehoidjaid — liikmeid, ja süvendada ning tihendada olevate liikmete ja ühingu vahelisi sidemeid. Et seda ülesannet täita ja soovitud tulemusi saavutada, tuleb läheneda igale isikule vastavalt tema huvidel. Naisringide kaudu avaneb võimalus suunata selgitustööd otseselt nende hulka, kes on suuremad kaubaostjad-tarbijad, s. o. perenaiste ridadesse. Naisringi algatuste kaudu saab läheneda naisele just tema huvide seisu-

kohalt ja selgitada ühiskaubandusse puutuvaid küsimusi tema vaatevinkli-
le kõige lähedasemal ja omasemal vii-
sil. See osutub sageli raskeks, kasuta-
des harilikke üldselgitustöö-viise. Naisringes töötades võimaldub naisel suuremal määral aru saada majan-
duslikust elukorraldusest ja ühiskau-
banduse osatähtsusest, mis omakorda kasvatab temas usku eneseavaldamise võimaluste olemasollu kaubanduses ühiskaubanduse kaudu.

Naisringide organiseerimine on kestnud meil mõnda aastat. Võib nen-
tida, et naisringide kaudu on koandu-

nud ühingute ümber üksikliikmeina umbes 2500 naist, missugune arv, arvesse võttes naisringide noorust, on küllaltki suur. Praegu esineva tendentsi järgi otsustades näib, et see arv juba lähemas tulevikus tunduvalt suureneb.

Hiljuti peetud Ühistegelikkude Naisringide Kesктоimkonna koosolekul määratleti lähemalt neid sihte, suundi ja aluseid, mis vajalikud edukaks tööks tulevikus. Koosolekul peeti rida referaate, mida aga kõiki ära tuua osutub ruumipuudusel võimatuks. Toome alljärgnevalt ainult teesid, mis esitati referaatide puhul ja missugused kesктоimkond kiitis heaks.

Esimesena refereeris ETK juh. esimees J. Põdra teemal „Sihtjooni ühistegelikkude naisringide organiseerimisel“. Referaadi sisu on kokku võetud järgmistesse teesidesse:

1. Naisringid asutatakse kohalikkude ühiskaubandusühingute juurde eriülesandeliste abiorganitena. Nende ülesandeid saab võtta kokku järgmiste punktidenä:
 - a) ühingu ja liikmeskonna vahelkordade tihendamine, liikmete huvi tõstmine ühingu eluavalduste vastu, kaasa aitamine ühiskaubanduse osatähtsuse tõusule nii läbimüükide tõstmisel, kui omatööstuse väljaarendamisel;
 - b) koostöötamise ja vastavate ürituste teostamise võimaldamine ühingute liikmeskonnada kuuluvatele naistele nende huvialadel;

c) kaasa aitamine ühingute põhikirjades ette nähtud kultuuriliste, selgitustöö ja sotsiaalsete ülesannete teostamisel.

2. Naisringide tööd koordineerib, annab juhtnööre neile ja teostab üldisi algatusi naisringide kesктоimkond, mis töötab abiorganina ühiskaubanduse keskasutuse ETK juures.
3. Naisringide vahekordi teiste naisorganisatsioonidega korraldab naisringide kesктоimkond, arvestades ühiskaubanduse üldisi seisukohti. Riiklike ja erametasutustega teostub läbikäimine naisringide osas ühingute ja kesктоimkonna osas ETK kaudu.
4. Naisringidesse ja kesктоimkonnada puutuvate küsimuste otsustamisel antakse ringide ja kesктоimkonna esindajatele vastavates ühingutes ja ETK organites ettekandmise õigus.
5. Vajalikud rahalised kulud kantakse kesктоimkonna osas ETK poolt, naisringide osas vastavates ühingute poolt.

Järgmise referaadi teesideks, mis peeti pr. J. Põdra poolt teemal „Ühistegelikkude naisringide suhted teiste kodu- ja välismaade naisorganisatsioonidega“, on:

1. Ühistegelike naisringide ülesanded on olulised ja ulatuslikud, kuid teiste naisorganisatsioonide omadest erinevad. Seepärast ühistegelike naisringide olemasolu on õigustatud. Neid ei saa pidada paralleelseteks organisatsioonideks.

2. Informatsiooni ja koostöö otsustarbel naisringidel on vaja pida da sidet teiste kohapealsete naisorganisatsioonidega ja kesktoimkonnal naiste keskorganisaatsioonidega ja kodumajanduskogaga.
3. Kontakti pidamiseks ja koostöö arendamiseks teiste maade ühistegeelike naisorganisatsioonidega kesktoimkonnal on vajalik astuda Rahvusvahelise Ühistegeeliku Naisgildi liikmeks.

Koosolekul kiideti heaks ka naisringide uue kodukorra kavand. Uue kodukorra järgi tunti juba tõsist vajadust, kuna esimene, 1932. aastal väljatöötatud, kodukord osutub mitmeski punktis iganenuks.

Ühistegeelikkude naisringide töö arendamisest refereeris kesktoimkonna sekretär Salme Lang, kellelt olid alloodud teesid:

1. Ühistegeelikkude naisringide töö edukas arendamine võib toimuda ainult kindlate töökavade alusel, mis peavad sisaldama kõik need ülesanded, mis on vaja teostada vastaval ajavahe- mikul.
2. Naisringide töö kavakindlamaks ja otstarbekohasemaks korraldamiseks on vajalik kesktoimkonna poolt töötada välja standard-töökavad, millised naisringides tuleksid rakendamisele kohalikele oludele kohandatult ja täiendatult.
3. Töökava täitmine naisringis peab toimuma isetegevuse põhimõttel, rakendades selleks esma- joonel naisringi ja ühingu tege- lasi kui ka kohapealseid vasta-

vaid asjatundjaid teistelt ala- delt.

4. Kesktoimkonnal tuleb naisringide töökavade läbiviimisel võimaluste piires oma jõududega kaasa aidata. Kohapealse isetegevuse arendamiseks ja paremaks rakendamiseks tuleb kesktoimkonnal anda vastavad juhised ja muretseda kirjandust, mida oleks võimalik kasutada ettekanneteks ja referaatideks.

Nagu vastuvõetud teesidest näha, on naisringide organiseerimisele ja tööle antud kindlakujuline suund ning konkreetseid kavade, mis kahtlemata kaasa aitavad veelgi tõhusamale ja otstarbekamale töökorraldusele.

Praegune kesktoimkond koosneb naisringide esindajaist ja kodumajandusteadlasist, kes ametisse kutsutud ETK nõukogu poolt, kuni kõikide naisringide esindajate üldkogu kokkukutsumiseni, seal moodustatakse kesktoimkonna koosseis juba üldkogu poolt valimiste teel.

Kesktoimkonda kuuluvad praegu: prd. E. Tammets — Amblast, J. Põdra — Tallinnast, H. Laja — Tartust, E. Heinaru — Raplast, L. Peerand — Kilingi-Nõmmelt, L. Aljand — Kohtla-Järvelt, H. Jansen — Tallinnast, L. Just — Käinast, M. Pikkov — Tallinnast, A. Martin — haridusministeeriumist, prl. H. Ottenson — kodumajanduskogast ja Salme Lang — kesktoimkonna sekretär.

Kesktoimkonna juhatusse kuuluvad: prd. E. Tammets — esinaine, J. Põdra — abiesinaine, M. Pikkov, E. Heinaru ja H. Laja ja juhatuse liikme asemikud prd. L. Peerand ja L. Aljand.

Taktiline olla tähendab „teha või ütelda õiget asja õigel viisil ja õigel ajal“. Takt on seega ei midagi muud kui võime olukorrast õieti aru saada ja vastavalt sellele talitada. Kui müüja viis ostjate teenimisel erineb iga inimesega, s. t. kui tema kõnelus ostjatega pole mitte šablooniline, siis on tal taktitunnet.

On tõsi, et ostjad võrdlemisi harva märkavad takti olemasolu müüja juures, kuid on samuti tõsi, et selle omaduse puudumist märgatakse kohe. Sest takt on nagu õli, mis peab kõrvaldama hõõrumisi müügitöös. See nõuab oskust asuda ostja seisukohale, arvestada tema soove, küsimusi, arvamusi, käitumist ja kogu tema isikut. Taktiline müüja on teadlik oma teotsemise ja käitumise tagajärgedest ja suudab seepärast mõelda ostja mõtetega, kuulda tema kõrvadega ja näha tema silmadega. Niimoodi hoidub ta müügitööle hädaohtlikest olukorrist ja loob ostjaga usaldusliku ja sõbraliku vahekorra, mis on vältimatu edukaks müügiks.

Ostjaga käitumisel tuleb ostjale valusat, otsest tõeütlemist siduda taktiga ja mitte kunagi ostjale risti vastu vaielda. Vaidlemine ostjaga sunnib viimast vaid mõtlema vastuväiteid sellele, mida ütleb müüja. See loomulikult on täielikus vastuolus müüja selgitamise ja veenmise püüdega, viib kergesti ostja ostuhuvi kaotamisele ja üksnes harva ostusõlmingule. On alati ja igal juhul otstarbekam kasutada jaatavat kõneviisi. Nii näiteks kui ostja väidab, et võistleja juures ta saab sama pesuriide odavamalt kui

ühiskauplusest. Müüja peletab ostja kindlasti minema, kui vastab otseselt, et see ei ole sugugi nii. Selle asemel tooge see teine sarnane riie oma riulilt ja näidake võrdluse najal, et riie paistab sarnane olevat, on oma hinnaga võrreldes küllaltki hea, kuid õhema koega ja vähema vastupidavusega.

Takt nõuabki, et alati meeles peaksite — k u i d a s teie oma seletusi annate, et see ostjat ei häiriks ega haavaks. Milline arvamine müüjal ka oleks ostjast, ei tohi ta sellest märku anda. On ju näiteks teada, et suuremuustrilised ja heledate rõõmsate värvidega riided lasevad kandjat paista tüsedamana. Kui aga see riie peaks tüsedamale naisostjale meeldima, siis taktiline müüja ei hakka talle valiku ebasobivust seletama, vaid näitab tumedamavärvilist riiet, kinnitades, et eelmine kangas on tõesti meeldiv, kuid paljud daamid eelistavad näidatavat, kuna see laskvat kandjat paista saledamana. Tarbekorral võib veel viidata näidatava riide värvi sobivusele ostja juustega või näojumega (näit. blondidele sinine jne.).

Ei tule segada taktilist käitulist meelitamisega, nagu ka ei tähenda takti, et kõiki tõekspidamisi otseselt välja öeldakse. Taktitunne on, mis aitab müüjat raskusist üle ja võimaldab luua ostjaga usaldusliku vahekorra. Tuleb aga alati arvestada ostjat ja olukorda, sest kõiki ostjaid mingi kindla reegli või ühesuguse vormi järgi kohelda näitab sageli vastupidist, s. t. taktitundetust. Sõbraliku vahekorra loomine ei tähenda seda, et müüja püüab näit. võita ostja vastumeel-

sust või külma suhtumist enda isiku vastu ülekeeva sõbralikkusega. Tagajärgede saavutamine on lootusetu ja müüja käitumine paistaks ostjale pealetükkivana ja taktituna. Säärasel juhul tuleks oma käitumises olla viisakas, tähelepanelik, lahke ja asjalik ning püüda ostja huvi köita ainuüksi kaubale; oma isik tuleb võimalikult tahaplaanile jätta. Niisugusele ostjale kaupa näidates ja kirjeldades tuleb piinlikult hoiduda seletustist, et näit. Teie ise kasutate ainult seda kaupa või näidata kaubasobivust endajuures (näit. kaelaside, särk jne.).

Väga sageli seega nõuab taktitunne müüja enda mina mahasurumist ja asetumist ostja seisukohale ning temast arusaamist. Ta on tihedasti seotud mitmete teiste iseloomu omadus-

tega, nagu: võime olukorda kiiresti hinnata ja kiirelt otsustada, elavus, kannatlikkus, rõõmsus, lahkus jne., kõik on müüjale tarvilikud tiheda kontakti loomiseks ostjatega. Šamuti nagu viisakus, millega teda tihti sarnastatakse.

Viisakus on iseloomu omadus, mis annab teisile häile omadusile teatud painduvuse ja võimaldab neid paremini välja paista. Ta avaldub teatud käitumisvormina, mis koos lahkuse, vastutulelikkuse ja tähelepanelikkusega peab looma eeldusi hõõrumisteta vahekordade tekkimiseks ostjate ja kaasinimeste kohtlemisel. Ostjad ei nõua ainult kaupu, vaid ka teeneid ja on seepärast tavaline, et edeneb see kauplus, kus teenitakse ostjaid nagu nad soovivad.

Äriühendus tuhandetega!

J. Jaanre

Värbamisvahendina võib ühing edukalt rakendada värbamiskirju ja -lehti, katalooge, prospekte, brošüüre ja kuulutusi ning kirjutisi ajalehtedes ja ajakirjades.

Värbamiskirjaga

mõeldakse kirja kujul välja saadeta- vaid selgitusi ja pakkumisi, milliseid levitatakse hulgaliselt. Nendega võib teha ettevalmistavat tööd aadressaa- tide liikmeksvõtmisel, neid kasuta- takse ka uudis- ja hooajakaupade pak- kumiseks ning üldiselt ostjate tähele- panu juhtimiseks mõnele üritusele.

Värbamiskirjade efekt oleneb suu- rel määral sellest, kuivõrd tähelepanu köitvalt nende tekst koostatakse. Sel- leks peavad need olema *algupäraseid*,

huvitavad, kergesti arusaadavad, veenvad ja õiged.

... käesolevaga on meil heameel Teile teatada ... oleme oma kaup- lust laiendanud ... juurde võtnud mitmesuguseid müügiartikleid ... ja loodame Teie külastamist ...

Säärased pöördumised kirjas on liig igapäevased, need on koostatud äri seisukohalt ja ei ole sellistena kül- lalt tähelepanudav. Mõjuv värba- miskiri tuleb koostada värskes, elavas ja loomulikus toonis ja tingimata — ostja seisukohalt.

(Aadressi ruum)

Kevad loob ilu ja rõõmu!

Kevad on käes. Näeme looduse ettevalmistust ilusale öitseajale.

Ka inimesed ehivad end uute riiete ja värvidega... Moemeistrid on kevadrüetuse alal maitsekalt loonud värvirikkaid mustreid. Tutvustame Teid varakult nende kevaduudistega.

Laiendasime oma riideosakonda, arvestades seejuures ka Teie auväärt soove. Müüme (tähtsamate riidekaupade loetelu).

Samuti oleme saanud ilusaid kevadkingi.

Palume Teid aegsasti tulla, et võiksite tutvuneda kõigi uudistega ja teha sobiva valiku.

10. mail 1938. a.

Ühistegelike tervitustega
NN majandusühing.

Säärane kiri loetakse kindlasti läbi heal meelel ja see ergutab ka rohkem ostmisele.

Kirja toon peab olema loomulikult kooskõlas pakutava kaubaga ja ka sellega, kellele neid saadetakse. Neis kirjades võib ära kasutada ka inimlike nõrkusi (mugavus, auahnus), et neile toetudes saavutada teatud eesmärki kergemini. Värbamiskirju paljundatakse kirjutusmasinal või mõnel teisel viisil. Need lähetatakse harilikus kirja formaadis ja sääraselt, et aadressaadil jääks mulje, nagu oleks kirjas osundatud teadetega pöördunud ainult tema poole. Nende kirjade levitamisele ei järgne igakord kohe soovitud tulemusi. Selleks on sageli vaja saata neid pidevalt. Igas järgnevas kirjas käsitletakse küsimust erinevast seisukohast.

Värbamislehed.

Värbamiskirjadele lähedased on värbamislehed. Neid paljundatakse

trükkimise teel ja levitatakse suuremal hulgal. Värbamislehti saadetakse postiteel koju kätte, või jagatakse vahetult rahva kogunemiskohatadel (linnas — tänavail, kohvikuis, maal — koosolekuil, meiereides jne.) või saadetakse laiali ajalehtede lisana. Värbamislehed on üldisema sisuga, arvestades nende aadressaatide suuremat omavahelist erinevust. Ka värbamislehed peavad olema selged ja huvipakkuvad. Neid on soovitav varustada sisukohaste illustratsioonidega, mõne pakutava kauba pildiga või ka kaubamärgiga. Mõju on veelgi efektsam, kui väljapaistvuse tõstmiseks kasutatakse värve.

Kataloogid, prospektid, brošüürid.

Värbamiskirjade ja -lehtede kõrval soovivad ostjad suuremate artiklite ostu korral lähemaid andmeid ja selgitusi kataloogi, prospekti või brošüüri kujul. Kataloogis kirjeldatakse lähemalt teatavaid kaupu, kusjuures tutvustamisel on tähtis osa piltidel ja joonistel. Tavaliselt on kirjeldused ühenduses hindadega.

Prospekt erineb kataloogist peamiselt suuruse poolest, koosnedes tavaliselt neljast leheküljest ja käsitades üksikuid kaupu. Brošüüride sisu käsitusviis on eelmistega võrreldes üldisem. Jutustatakse meeldivas, selgitavas toonis teatavast ettevõttest või kaubast, tehakse vajalikke nõuandeid ja põimitakse selle hulka teateid reklaamitavast kaubast või muist küsimusist.

Nii kataloogid, prospektid kui ka brošüürid tulevad koostada maitsekalt ja meeldival kujul, et need ärataksid

võimalikult tähelepanu ja et neid hoitaks võimalikult kauemini alal.

Enamusel ühinguil ei ole praegu vajadust kataloogide ja prospektide väljandmiseks. Neid kirjastavad tavaliselt töösturid ja välisfirmade esindajad. Ühinguile saadetakse neid levitamiseks ETK poolt. ETK kataloogidel ja prospektidel on tavaliselt trükitud, et neis kirjeldatud kaubad on müügil tarbijate- ja majandusühinguis. Täienduseks sellele on soovitatav, et *ühingud need varustaksid oma nime või templiga, mis annaks neile ühtlasi ühingu väljaande ilme.*

Kuulutused ja reklaamkirjutised.

Kuulutusi ja reklaamkirju avaldatakse ajalehtedes, ajakirjades ja teistes levinenumates väljaannetes värbamise sihiga. *Reklaamkuulutused ja -kirjutised on tänapäeval enamkasutatavaks värbamisvahendeiks.* Neid avaldatakse kordadel, kui tahetakse teatavaid kaupu laiemalele hulkadele tutvustada või müüa. Et kuulutused avaldaksid soovitud mõju, selleks on vajalik, et need oleksid *väljapaistvad, kiiresti loetavad, haaravad ja meelde jäävad.* Kuulutused tulevad koostada jällegi vaadatuna ostja seisukohalt. Kuulutuste väljapaistvuse tõstmiseks on soovitatav kasutada illustratsioone ja pealkirjaks lööklauseid. Pilt teeb ühtlasi kuulutuse elavaks ja kergesti arusaadavaks. Väga oluline on ka kuulutuse maitsekas ladumine ja suurus. Hea kava järgi koostatud kuulutus paistab enam silma, vähemalt olulisemad ja väljatõstetud kohad loetakse läbi. Üldiseks põhimõtteks olgu, et kuulutuses esineks valget, vaba pinda. Näiteks:

Kaunis kodus mugav elu!

Kodu kaunistamiseks müüme värvikindlaid ETK värvimuldi, värnitsat.

Ruumide puhastamiseks rohelist seepi, pesuseepe, seebipulbrit- ja helbeid, metallipuhastajat, põrandavaha j. t.

Korrastage kevadel ruumid ja hooned.

Villevere Majandusühing

Köös, Käreveres ja Valmas.

Iga kuulutus piiratakse äärjoontega, et tõsta teda tervikuna välja. Kuulutuse suurus tuleb määrata vastavalt lehekülje suurusele ja värbamiskulude eelarvele. Illustreeritud ja hea kuulutus on ka väiksema pinna juures tähelepanuväärne. *Igal juhul suurendab kuulutuse mõju aga selle korramine.*

Reklaamkirjutised avaldatakse teksti tekstikirjaga. Nende mõju on siis suurim, kui need koostatakse ja avaldatakse päevauudistega sarnasel kujul. Kuulutuste ja kirjutiste avaldamiseks võib edukalt kasutada ühistegelikkude rahvalehte või mõnda teist kohapeal loetavamamat väljaannet. *Väheloetavaks ja juhuslikes väljaannetes on kuulutuse mõju väga väike või see puudub üldse.* Sellepärast — reklaamkuulutusi ja -kirjutisi avaldada seal, kus need leiavad võimalikult laiade hulkade tähelepanu.

Hinnaliste kuulutuste kõrval on ajalehtedes võimalik avaldada ka teateid ühingu kohta hinnata, sõnumina. Seda võimalust tuleb kasutada. Neis võiks leida käsitamist tähtsamaid sündmusi ühingu elus, ühingu üritusi, mis võiks huvitada laiemaid ringkondi.

Veoauto kasutamise arvepidamisest.

E. Põrk

Paljud ühingud omavad juba aastaid veoauto, kuid arvepidamine oma veoauto kasutamise kohta on seni olnud puudulik. On puudunud ühtlustatud süsteem, mis võimaldaks tulemuse arvestamist vajaliku täpsusega.

Kulude liigitust pole sageli üldse tehtud ja selletõttu on puudunud ka ülevaade üksikute kulupostide osatähtsusest tulemuse kujunemisel. Pealiskaudsete andmete tõttu koostatud kalkulatsioonid osutuvad sageli petlikeks ja loodetud kasu asemel saadakse oma veoauto kasutamisest kahju.

Veoauto kasutamise kohta tuleb avada pearaamatus (kassa-memoriaalis) auto kasutamise arve. Seda arvet debiteeritakse kõikide

tusi, selleks peavad kõik dokumendid, mille järgi arvestatakse autole kas bensiini, õlisid või mõnda muud materjali, kandma vastuvõtu tõendusena autojuhi allkirja.

Tulude arvestamine toimub autojuhi veoaruande või kassa sissetulekut tõendavate dokumentide alusel, kui vedude eest saadi sularaha.

Veoaruande, eelpooltoodud vormi kohaselt, koostab autojuht kahes eksemplaris. Ärarebitava lehe ühes tarvilikkude andmetega varustab enda allkirjaga ja annab üle ärijuhile või ühingu kontoris igapäev.

Laatri „arvestatud veotasu“ täidab autojuht ainult sel juhul, kui tema kätte maksti kokkulepitud veotasu.

Päev	Veoki kasutaja nimi	Kust kuhu sõidetud	Km lugeja arvud	Kaugus km	Kauba nimetus	Raskus kg	Arvestatud veotasu

jooksvate kuludega, samuti auto alla paigutatud kapitali intressidega ja amortisatsiooniga ja krediteeritakse kõikide tuludega, mida auto andnud. Tasu oma vedude eest arvestatakse kohalike veohindade alusel.

Kulude arvestamine toimugu otse arvete, saatelehtede ja teiste kuldokumentide põhjal. Et vältida eksi-

Summadele, mis laekunud sularahas, märgib raamatupidaja juurde vastava kassaorderi numbri.

Et sagedasti ühes aruandes märgitud tulude andjaks on mitu pearaamatu arvet, siis tulevad üksikud summad sellekohaselt grupeerida ja kanete tegemiseks välja kirjutada aruande alumisel tühjal osal.

Järgnevalt on veoauto ülevaatliku arvepidamise jaoks tarvis pidada kulude-tulude jaotusraamat, milles peendatakse peeraamatus peetava auto-kasutuse arve deebet ja krediid poolled alltoodud vormi järgi.

2. Iga aruanne annab ülevaate auto kasutamisest päeva jooksul.

3. Hoitakse ära võimalikud unustamised auto tulude arvestamises.

Kulude-tulude jaotusraamatu abil on võimalik:

Aeg	Pear. jrk. nr.	Läbikäik	Bensiin	Määrdeõlid	Parandused ja korrashoid	Kummid	Amortisatsioon	Juhi palk ja lisatasud	Abitööjõudude palgad	Maksud	Kindlustused	Garaaži üür	Kapitali 0/0 0/0		Aeg	Pear. jrk. nr.	Läbikäik	Oma veod	Võõraste veod

Kuna veoaruanne ja kulude-tulude jaotusraamat võimaldavad ühingutes oma veoauto kasutamisel tunduvalt paremusi arvepidamises ja asjaajamises, siis kriipsutame mõned olulisemad neist alla.

Veoaruanne võimaldab:

1. Kontrolli autojuhi tegevuse ja iga üksiku sõidu tasuvuse kohta, kui on teada keskmised normid ühe km peale.

1. Tulemus-aruannete koostamine.

2. Üksikute liikumiskulude (lahtirid 1—5) keskmiste normide kindlaksmääramine 1 km kohta ja perioodiline võrdlemine, mille abil selgitatakse võimalikud ülekulutused ja kõrvaldatakse selle põhjused.

3. Kulude-tulude jaotusraamatust saame reaalsed andmed autokasutamise kalkulatsioonide ja eelarvete koostamiseks.

Kevad vaateaknal ja kaupluses

E. Vellesoo

Kevad on uuestisünni ja ärkamise aeg. Kui võidutsema lööb loodus, siis inimeseski ärkab suurem elutahe, tööind, liikumis- ja tegutsemisvaimustus.

Müügitööski toob kevad pärastjõuluaegse unisuse ja tardumise asemele enam elu ja liikumist. See elevus kandub üle ka müügitegelastele, mõjudes

virgutavalt nende töötahtele. Kuid kevad ei kajastu ainuüksi ärilise tegevuse elavnemises. Me peame tegema nähtavaks selle kevade. Peame tooma selle vaateaknale ja kauplusesse, et tarbijaid veelgi enam virgutada ostute tegemisele ja sellega veelgi lisada elevust kevadisse sagimisse leti taga.

Näidakem ostjaile kevadrõõmu, si- sendagem neisse omaltpoolt seda mee- leolu, mis meid haarab ja ergutab. Seepärast ärgem jätkem oma kaup- lust külma, „kroonulikku“ puisusesse. Ärgem jätkem seda kohaks, kuhu ost- ja on s u n n i t u d tulema ja kust ta lahkub nii kiiresti kui võimalik.

Nii siis — loogem kaupluseruum kevadiseks, koduseks, et selles viibi- mine oleks hubane ja et selles võiks tunda end ümbritsetud kevadhust, saavutades seda meeleolukohase sise- dekoratsiooni kaudu. Ostja vajab mee- leolu ostuks, vajab ostuõhkkonda, mil- lest küll nii palju kõneldakse ja kirju- tatakse, kuid mille loomise eest siiski nii vähe hoolitsetakse. Sellepärast välja kauplusest tuimus ja unisus ja kooskõlastagem selle meeleolu kevade ja päikesega!

Ostja on elav inimene ja sellisena vajab ta oma ümber elu. Kui meie talle seda ei paku, siis läheb ta sinna, kus ta leiab selle. Juba vaateaknad peavad kõnelema kevadest ja kaup- lusesse sisse astudes peab kevadmeele- olu ostjas aina süvenema.

Ostjad on hellad kui lapsed ja sageli peenetundelisemad kui arvatakse. Ai- tab väikesest üksikasjast, väikesest patustamisest, et hävitada ostjas soov tulla uuesti meie kauplusesse. Või hal- vemal juhul — hävitada ostusoov jala- maid ja peletada ostja välja kauplu- sest. Kuid teiselt poolt aitab ka väi- kesest üksikasjast, väikesest meelde- tuletusest, et äratada ostjas heataht- likkust ja usaldust ja et sellega luua ostuõhkkonda. Ja peagi tuleb meil kogeda ostutahte suurenemist ja müük muutub meil hoopis kergemaks.

Kuidas selleni jõuda?

Pangem eeskätt tähele kaupluse vaateaknaid. Kas vaatab sellest vastu kevad? Või pole seal midagi, mis mee- nutaks seda aega? Kas on kaubad aknal kevadekohased, kas neid tööpoole- st ka vajatakse momendil?

Vaadakem värve ja otsustagem, kas need on „kevadised“ — heledad ja rõõmsad, nagu seda esitab meile prae- gu ilm: taevasinine, päikesevalguse rõõmus kollane, puude ja maa õrnro- heline.

Aastaja kohase meeleolu andmi- seks ei tohi unustada vastavaid kaju- tusi ülddekoratsioonil. Võtame kevad- linnud, oksad urbades, pungades või lehtedes. Võtame valged pilved, libli- kad, lilled. Kõiki neid võib stilisee- rituna kasutada ütle mata edukalt, kusjuures tehniline läbiviimine ole- neb muidugi oskusest ja võimalusist.

Näiteks aiatööriistu ja seemneid pakkudes loome aknasse kevadise aia miljöö. Riidekaupu sobib ilustada kir- jude liblikate ja saabuvate kevadlin- dude stiliseerimisega. Jalatsid esitame keset kevadpilvede ja -vete meeleolu. Parfümeeriakaupu täiendame mõne stiliseeritud kümlille või maikelluke- sega. Kodukaunistamise hoogtööks loome kujutluse meelitavalt ilusast ko- dust kevadmaastikus.

Need on ainult üksikud näited või- malusist, kuidas luua meeleolu aknas- se. Ei ole vajadust püüda korraga liig palju teha. Piisab üksikust võt- test, et saavutada eesmärki. Ainus suur lill lehe ja varrega; pääsukese must siluett; paar valget pilvekoba- rat; liblikas väljasirutatud tiibadega; kasetüvi linnupuuriga. Üks neist — ja küllalt. Ei tohi aga unustada, et kõik need dekoratiivsed lisandid, täi-

endajad ja kaunistajad on ainult abinõud. Abinõud kaupade mõju suurendamiseks, kogu vaateakna esteetilise külje täiendamiseks ja — „meeleolu“ loomiseks.

Hinnasedelid on aknal küll väikesed esemed, kuid sellele vaatamata võivad need suuresti tõsta akna dekoratiivset külge. Hinnasedelid elustavad kaupu ja teevad akna „jutustavaks“. Needki kajastagu kevadist, seda nii vormilt kui ka värvilt. Näiteks võtame hinnasedelid liblika või lille kujulised, mis on ometi palju meeldivamad ja elavamad kui tavalised paberilipakad, mis oma värvituses ja hoolimata asetusel kohe paljastavad, et maitseka dekoreerimise asemel on tehtud „sunnitööd“.

Lõpuks, kõige vahenditumalt kõnelevad kevadest mitmesugused kasvud, taimed ja lilled — olgu see vaateaknal või kaupluses. Võtkem pajukassid, oksad urbades, pungades või lehtedes, metsa- või põllulilled vertega või lehtedega — millise elu ja värkuse loovad need vaateaknale ja kauplusele. Asetame need sobivasse vaasi ja asetame need sobivale kohale, nii et need võivad kõnelda elavast loodusest ja müügipersonali loodusearmastusest. Nendest õhkuv meeleolu kajastub ostjagi südames. Ostja näeb, et tema poolt kaupluses veedetavaid minuteid püütakse teha võimalikult meeldivaiks ja koduseiks. Laskem ostjat mõista ja tunnetada, et temale mõeldakse ja et ta on teretunud külaline, keda võetakse vastu kevadõhuga, väikeste tagasihoidlike kuid meeldivate tähelepanuavaladustega. See on aluseks

usaldusõhkkonnale, ilma milleta aga ei saa olla ka tervet ostuõhkkonda.

Paraku tehakse seda meie ühiskauplustes siiski alles nii vähe. Sisedekoratsioon on meil alles söödispõlluks. Ometi on selleks alati nii palju võimalusi. Kui kõnelesime mitmesugustest dekoratiivsetest plekkidest vaateaknal, siis võime sarnaseid motiive kasutada ka kaupluses mitmesugustel vabadel pindadel või väljapanekute juures, tehes seda koos lühikese tekstiga või ka üksiku sõnaga. Sobivaks paigaks neile on riulite kohal asuv vaba pind, kuni laeni. Üksikud suured stiliseeritud liblikad, dekoratiivsed urbadega või mõned muud kevadesümboolid; nende vahele rõõmsat teksti, välja lõigatud üksikuist tähtedest või maitsekate plakatitena või tekstilintidena — kõik see mõjub elustavalt, kevadet kajastavalt.

Samas vaimus olgu väljapanekud letil või laual. Neil olgu alati sobiv koht sobivate plakatite ja hinnasedelite jaoks.

Kõigest sellest kõneldes jääb üle rõhutada üht: meie võime palju teada, palju rääkida ja kirjutada, kuid kõik see jääb tulutuks, kui ei panda kätt asja külge ja seda ei viida tegelikult edasi. Seda tuleb tähele panna ka kaupluste sisedekoratsioonide küsimuses, et jõuda külma „kaubaandmise“ meeleolu juurest ostjaskonna usaldusliku ja soliidse teenimise põhamõtte eduka rakendamiseni. Kuidas ja kui suures ulatuses seda suudetakse, oleneb personali hoolest, oskustest, ettevalmistusest — tema kutsekõlbavusest.

Kergesti riknevate kaupade hoidmisest suvel

R. Ambros

Suvi oma soojusega esitab erinõudeid kaupade hoidmisel laos, kaupluses ja vaateaknal.

Laod ja kaupluseruumid lähevad liig kuumaks ja paljude kaupade jaoks ka liig kuivaks. Hoiutingimuste hõlbumaks muutumise tagajärjel tuleb kõigepealt tõmmata laotagavarad, soojust ja kuivust kartvate kaupade osas, viimase võimaluseni kokku. Teiseks tuleb võtta tarvitusele kõik abinõud, et temperatuur hoida kauba hoiukohtades võimalikult madal. Selleks võimaldada jaheda õõõhu sissepääsu ruumidesse, tekitada tuuletõmbust ja neis kohtades, kus see on võimalik, tarvitada temperatuuri allaviimiseks jääd. Tõmbetuul on heaks vahendiks ka kärbeste peletamisel. Kuumaks päevaseks ajaks tuleb jälle võimalust mööda takistada sooja õhu ja päikesepeiste ruumidesse sissepääsu.

Tarviliku hoole osaliseks ei ole seni saanud veinid ja mitmesugused pudelikonservid. Suvine soojus ja kuivus on tekitanud just nende kaupade alal tunduvald kahjusid. Nende kaupade soodsaim hoiutemperatuur on 8—12° C, selle juures suurem osa neist nõuab tingimata kuivi hoiuruumi. Kuivuse ja soojuse tagajärjel kuivavad pudelite korgid lahti ja pudelis olev kaup läheb rikki. Viimase pahe vältimiseks tuleb igasugustes hoiuruumides hoida pudelid küljeli asendis, nii et kork oleks kokupuutes pudeli sisuga, mis hoiab korgi elastsena ja paisununa.

Vaateaken on veelgi suuremaks valulapseks. Siin tõuseb temperatuur päevase kuumuse mõjul õige kõrgele ja peale selle rikub siin kaupa päikesevalgus, rikub kaupa ennast ja kauba etiketti. Isegi niisugused kaubad nagu veinid ja mahlad muutuvad juba ainuüksi päikesevalguse mõjul, rääkimata soojuse mõjust. Päikesevalgus pleegitab neid, kauba endine loomulik värv muutub vähemintensiivseks, kahvatuks, samuti pleekuvad etiketid ja seda õige lühikese aja jooksul. Inetuks pleekinud kaubad vaateaknail ei meelita ostjaid juurde, vaid mõjuvad otse vastupidiselt. Pleekinud etiketiga kaupa ei saa enam pakkuda ostjale täie hinna eest. Sellepärast —

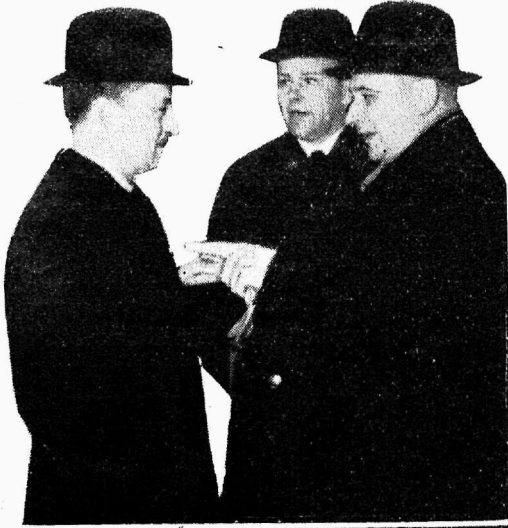
ärme paigutame suvel vaateaknaile soojust ja valgust kartvaid kaupi,

vaid dekoreerime suvel aknaid tühjade kaubaümbrikutega ja plakati-
tega, ka sel juhul, kui vaateaken on päikese eest kaitstud ja vahetame aknalolevad esemed uutega kohe, kui esinevad pleekimistunnused.

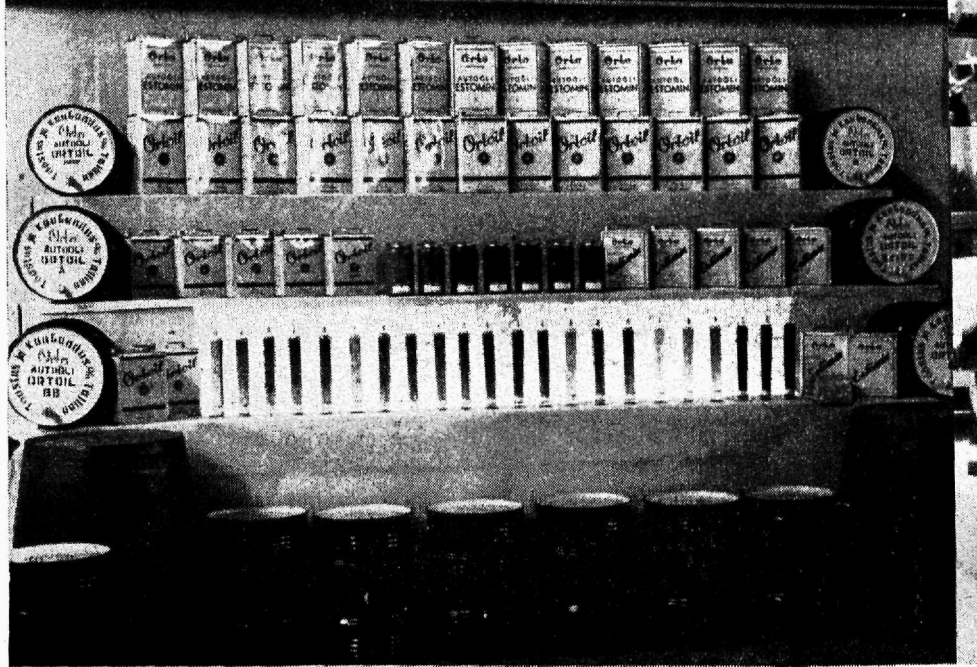
Kui ühinguil ei peaks olema tühje kaubaümbrikke, siis nende kaubamuretseja on meeleldi nõus hankima neid ühingu ühingu vastaval soovil.

Kui vaateakendele peaks siiski paigutatama täis veini- ja mahlapudeleid, ei tohiks aknal seisnud kaupa turustada enam täisväärtuslikuna. See oleks nii kaupluse kui ka kauba valmistaja huvide vastane. Kui ETK kauba valmistajana teeb suuri pingutusi, et tõsta ja hoida oma tööstuse

ETK väljap

Orto

anekuid auto- ja liiklemisnäitusel

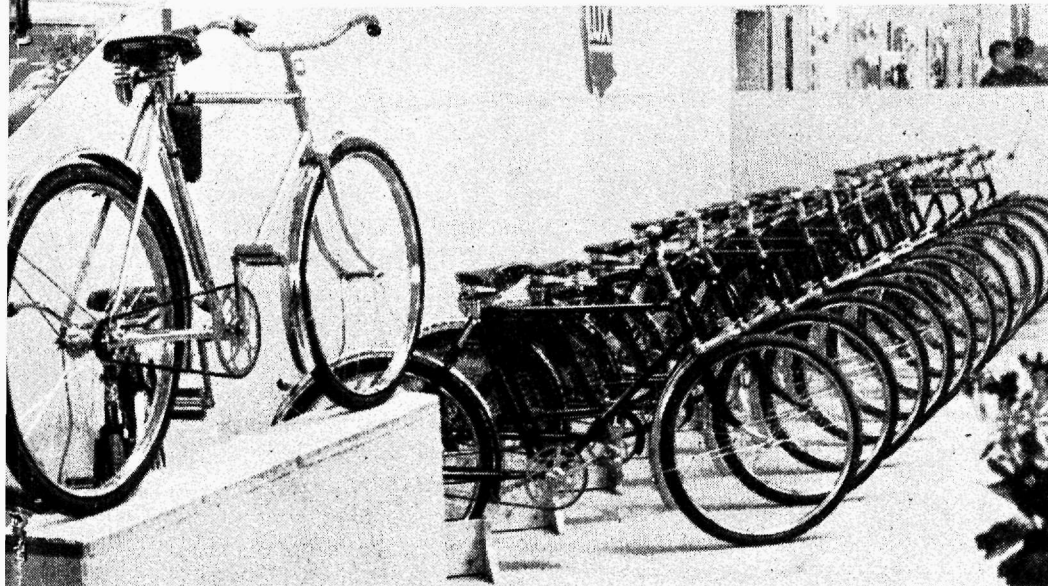
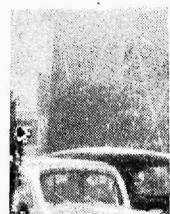
Suurearvulise kvaliteetväljapanekutega esines tänavusel auto- ja liiklemisnäitusel ETK autoosakond. Väljapanekutekogu esitas liiklemisala vahendeist sõidu- ja veoautosid, mootor- ja jalgrattaid.

Sõiduaudodest esitas ETK näitusekülastajale Pontiac ja Vauxhall uusimaid mudelid. Sama, näituse tähelepanuäratavama, väljapanekutekogu hulgas paistsid silma tugevad ja üldtuntud International ja Bedford veomasinad.

Mootoratastest olid ETK väljapanekute hulgas Royal-Enfield ja Excelsior. Need mõlemad margid on mootorsportlaste poolt väga hinnatavad ja muutunud väga populaarseks.

Suurearvuline oli ka ETK omatööstuse jalgrataste väljapanekutekogu. ETK jalgrattatehas on teinud suuri edusamme ja käesoleval aastal turustatavad jalgrattad on asjatundjate hindamise järgi võistlusvõimelised välismaa paremate jalgratastega.

Pildil: üleval vasakul — Inglise asjadevalitseja mr. Gallienne näitusel vestlemas ETK juhatajate J. Põdraga ja A. Reintammega, järgnevad ETK väljapanekud: sõiduaudod, omatööstuse jalgrattad, „Orto“ õlid ja veoaudod.

toodete kvaliteeti, siis ta on ka õigustatud nõudma ühingult, et need ei rikuks ühistegeliku omatööstuse saaduste kvaliteeti meelega, hoides kaupa vääriti, ja on ka moraalselt õigustatud niisuguse väärhoidmise ja ebaõigelt talitamise tagajärjel tekkinud kahjud jätma ühingute endi kanda. Kahjud, mis tekivad kauba väärast hoidmisest aga meie ümmargusele kaubamärgile, on võrratult suuremad kui otsese kauba riknemise tagajärjel tekkinud kahjud ja need kahjud tabavad tervet ühistegevust, mitte ainult kauba otsest valmistajat. Sellepärast — kõik nõuded rakkesse riknevate kaupade hoidmisel!

Miljandi Eesti Põllumehete Selts
Kaupanduse Osakond

PIIM

Lahtisena müügile toodav piim on tavaliselt steriliseerimata ja sisaldab seetõttu eranditult suurel arvul arenemisvõimelisi pisikuid, mis soodsas temperatuuris väga kiiresti paljunevad. Tarvitades piimas leiduvaid toitaineid omale toiduks, muudavad pisilased piima koosseisu. Piim läheb meie igapäevaste mõistete järgi hapuks või halvemal juhul muutub halvaks — olenevalt sellest, missugune pisikute liik suutis piimas panna maksma oma mõju.

Piima otstarbekohase hoidmise eesmärgiks on muuta piimas tekkivad muudatused võimalikult pikaldaseks. Absoluutselt kõrvaldada ei ole neid võimalik teisiti kui steriliseerimise kaudu. See aga nõuaks spetsiaalseadeldisi.

Piima eest hoolitsemine algab kohe pärast selle kauplusesse jõudmist. Esimeseks ülesandeks ostjale on kindlaks teha, kas piim on pärast lüpsmist ja-

hutatud ja kas ei ole see transporteerimisel üles soojenenud. Jahutamata piima tunneb selle temperatuurist ja lõhnast nõu avamisel. Kui piim on jahutatud ja ülessoojenemata, siis on seda soovitatav hoida samas nõus kaane all. Kui aga piim on korralikult jahutamata või uuesti soojenenud, siis tuleb see kohe valada ümber kaupluse oma nõudesse. Kui see ei ole võimalik, siis avada nõude kaaned ja asetada kaup jahedasse.

Piimas leiduvaile pisikuile on soodsaimaks arenemise temperatuuriks 32—35° C. Piima temperatuur tuleb hoida madalamal ja võimalikult lähedal 10° C. Piima hoidmiseks kasutatakse jääkappe ja külmruume. Meil on laialdaselt levinud jääkastid, mida on sobivam tarvitada veega. Seejuures tuleb hoolitseda, et vees oleva piima pind ei oleks kõrgemal vee pinnast.

Kui kauplust varustab piimaga mitu majapidamist, siis ei tohi kokku valada üksikute majapidamiste piima. Piima valamisel ostjate nõudesse tuleb piinliku hoolega valvata, et piimasse ei satu mustust. Mõõtes piima ostjale, asetada ostja nõu kaupluse piimanõu servale.

Kaupluste tegelastel tuleb kategooriliselt nõuda, et piima tootjad jahutaksid piima kohe pärast lüpsmist, tooksid selle kohale nii, et piim ei soojeneks transportimisel üles ja et piimanõud oleksid enne neisse piima asetamist põhjalikult puhastatud kuuma soodaveega. Sama nõuet tuleb kõrvaldumatult täita ka kaupluse piimanõude suhtes, kui tahetakse, et piim peaks normaalselt vastu reduktaasi proovile ja et happesuse kraad ei tõuseks liig kergesti üle lubatava määra.

Piima hoidmisel tuleb vääramatult pidada kinni puhtusenõudesist.

VÕI

Või on kiiresti riknev kaup. Sellepärast tuleb korraldada sisseoste nii, et kaup ei seisaks kaua kaupluses.

Kohe pärast kauplusesse saabumist tuleb või asetada võimalikult jahedas- ja õhurikkasse kohta. Kui või seisab väga intensiivses valguses või päikesepaistel, muutub see kiiresti kibe- daks rasvade lagunemise tagajärjel.

Sobiv alus lahtise või hoidmiseks on niisugune, mis laseb end kergesti puhastada, nagu marmortahvel või portselanvaagen. Kuna või võtab endasse kergesti teiste ainete lõhnu, tuleb seda hoida eemal tugevasti lõhnavatest ainetest. Soodsaimaks hoiu-temperatuuriks on 5—6° C.

MUNAD

Munade nõuded hoiutingimuste suhtes on üldiselt samad, mida märgitud või juures. Kuigi muna on kaitstud koorega ja koorealuse kilega, võtab ta siiski endasse teiste ainete lõhnu. Muna võib endale saada ka kõrvalmaitset, kui ta puutub kokku tugevaimaitsete ainetega. Hoolega peab muna hoidmisel jälgima ka puhtusenõudeid. Kui mõni munadest hoiunõus puruneb, siis on kõige parem eraldada määrdukuks saanud munad teistest ja hoida need eraldi.

Tagavara tuleb hoida väike ja värsket.

KURK

Värsked kurke tuleb hoida kuivas ruumis, kuid mitte suurte hunnikute- na. Hunnikuis võivad kurgid „minna palavaks“. Tuleb hoolitseda selle eest, et kurkidel oleks alati takistamatu õhuvahetuse võimalus ja et neid ei hoi-

taks paljal marmoril, pael, kivipõran- dal, vaid kivil või metallil hoides pan- daks neile alla paberit, puitvilla või muud sarnast. Vastasel korral lähevad kurgid kiiresti pehmeks. Kui hoitakse kurke külmruumis, siis temperatuur ei peaks tõusma üle 7—8° C.

TOMATID

Täiesti küpsed tomatid kaotavad kiiresti osa oma toiteväärtusest. Kui tahetakse hoida neid võimalikult täis- väärtuslikuna, siis tuleb hoolitseda sel- le eest, et nende hoiukohas tempera- tuur ei langeks alla 10° C. Kui tempe- ratuur langeb madalamale, siis muu- tub tomati koor kortsuliseks ja nende aroom väheneb või kaob täiesti.

PETERSELL, TILL, LEHESALAT.

Nimetatud aiaviiljad säilivad pari- mini kinnistes nõudes. Hoidmiseks on otstarbekohane kasutada harilikke klaaspurke, kuhu taimed asetatakse lehtedega ülespidi, valatakse või piser- datakse üle külma veega ja purk sule- takse auramise vähendamiseks lauatu- kikesega, taldrikuga või muu sarnase- ga. Ebaõige on niisugune talitusviis, kus asetatakse taimed vette nagu lil- led vaasi.

Peterselli ja tilli võib heade säilimis- tagajärgedega pakkida ka hästiniisu- tatud võipaberisse. Kui kaupa hoitakse 1—2° C juures, võivad petersell ja till säilida värskena 8—10 päeva. Lehtsa- lat ei säili üle paari päeva värskena.

PINAT

Pinat ei hoidu alal üle päeva ja sel- lepärast peab selle kauba sisseostuga olema eriti ettevaatlik. Seda tuleb hoi- da laialilaotatult õhukeste kihtidena korvides või mujal. Kui kaup näib kui- vana, võib sellele piserdada külma värsket vett.

Vaateaken: Aiatööriistad ja seemned.

Vaateakna tagasein, küljed ja aluspõhi on kaetud halli laine papiga. Keskel olev suur plakat on papist lõigatud ja kaetud musta dekor. paberiga. Samuti papist on pilved, kaetud valge paberiga. Lint on kollane, punase lööklausega: „Kevadeks aiale“ Plakati ees on aed, papist välja lõigatud ja kaetud rohelse dekoratsioonipaberiga.

Paremal pool suured, stiliseeritud päevalilled on helekollased. Neile on asetatud lilleseemnepakid. Lillede südaosa, ring on kõvast papist, lehed aga juurde kleebitud dekor. paberist. Lilled kinnituvad rohelistel vartel, millel kumbagil paar saledat, rohelist lehte. Lillede all asuv poolkaar on kõvast papist, rohelsega kaetud ning sellele kinnitatud seemnepakid.

Plakat seemnete juures on valge, sinise kirjaga. Seemnekottidel, on valged sedelid sordinimetustega. Kastalused on kõik rohelsed. Hinnasedelid on valge karikakra kujulised.

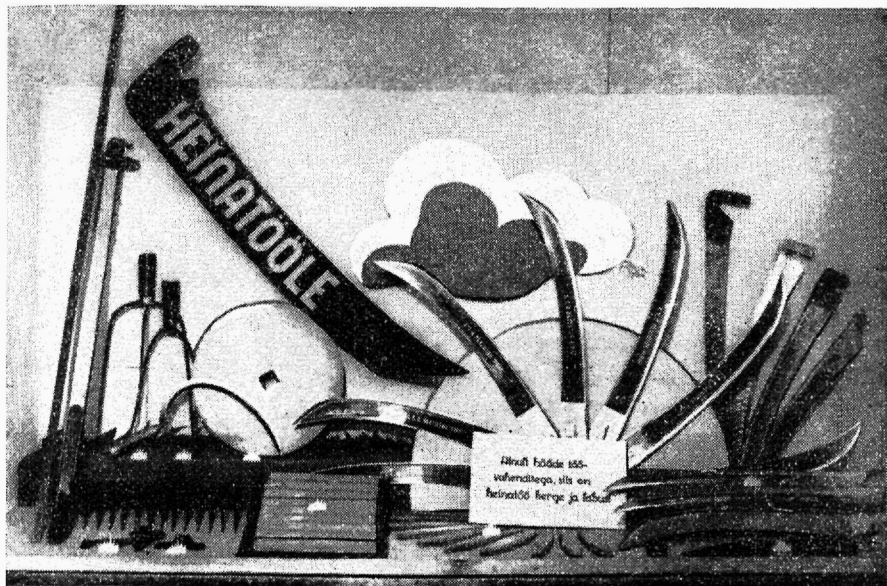
Mida pakub metallitehas

Ins. G. Liideman

ETK Kopli metallitehas on töötanud kaks aastat, hakates juba välja jõudma organiseerimise ajajärgust. On jõutud välja lasta kõik tähtsamad artiklid, mida kavatsesi seal lähemal ajal valmistada. Seetõttu avanes ka võimalus trükkida illustreeritud brošüürkataloog, mis on kõikidele ühingutele välja saadetud. Kui mõnel ühingul on veel vajadus täiendavate eksemplaride

järgi, siis tuleks sellest ETK peakontorile teatada, mille järgi soovitud eksemplarid saadetakse välja. Nimetatud kataloogis on toodud tähtsamad andmed, mis eriti määratud ostjatele-tarbijatele. Müüjatele oleks aga vaja veel täiendavaid teateid. Käesolevad read ongi mõeldud selleks.

Kopli metallitehased valmistavad järgmisi põllutöomasinaid ja nende

Vaateaken: Heinatööriistad.

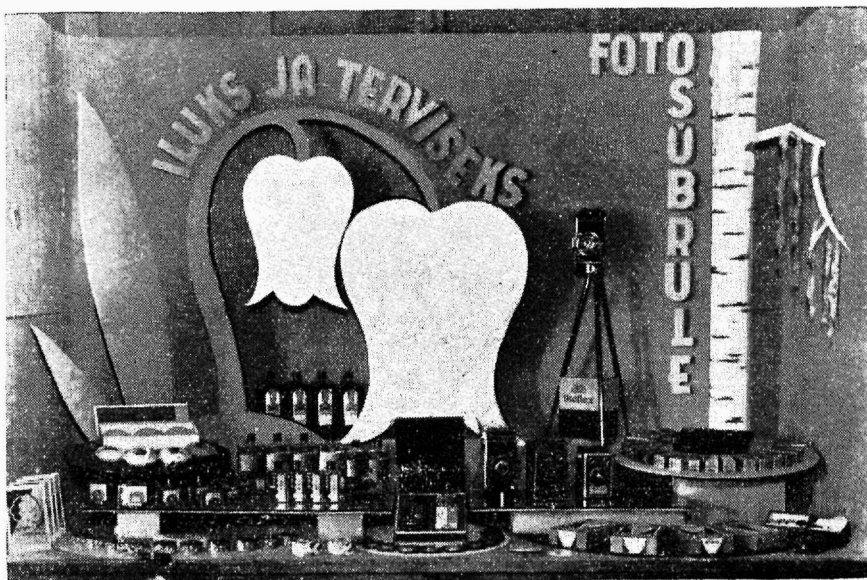
Vaateaken on üleni kaetud helekollase dekor. paberiga, alused aga rohelisega. „Pilgupüüdjaks“ on suur, dekoratiivne vikat, papist lõigatud ja musta dekor. paberiga kaetud. Tekst vikatil on helekollane. Vikati kand on kinnitatud tagaseinale, esits aga toetub poolkaarele, mis asub eespool tagaseina, on papist lõigatud ja punase deko-ratsioonipaberiga kaetud. Poolkaarele kinnitatud vikatid, nende ees valge plakat teks-tiga: „Ainult heade töövahenditega, siis on heinatöö kerge ja lõbus!“ Vaateakna kes- kel, tagaseinale on kinnitatud papist lõigatud pilv, kaetud valge ja sinisega. Luiskude aluspind on must, hinnasedelid helerohelised, rohumätta kujulised.

osi: 1) seemendamise- ja sik-sak-äk-keid, 2) veduräkkeid, 3) kultivaato-reid, 4) seemendamisatru, 5) hobuse-rehi, 6) rohuniitjaid, 7) kartulivõtmise masinaid, 8) viljasorteerijaid, 9) vil-japeksumasinaid, 10) käsi-hekslilõika-jaid ja 11) masinaosadest põllurulli-rõngaid ning rohuniitja osi.

Vaatleme lähemalt nende riistade üksikomadusi:

1) Seemendamise- ja sik-sak-äkked on uudisartikliteks käesoleval hooajal. Seemendamise-äk- ked on mõeldud kergeks mulla peenen-

damiseks, silumiseks ja umbrohu hä- vitamiseks, kuna aga sik-sakk äkete ülesandeks on sügavam mulla kohen- damine ning peenendamine, samuti ka mulla silumine peale seemendamist. Äketel on töötavateks osadeks pulgad ja sellepärast on ETK tehased pearõh- ku pannud pulkade materjali valikule ning väljatöötamisele. ETK äkete pul- gad on valmistatud heast terasest (tõmbetugevusega 75 kg/mm² peale). Seetõttu need ei kulu nii kiirelt, nagu paljude külaseppade äkkepulgad, ega paendu töötamisel rasketes oludes.

Vaateaken: Parfümeeria ja fotokaubad.

Vaateakna tagasein, küljed ja aluspõhi on kaetud hõbehalli dekor. paberiga. Vaateakna keskkohal asuvad suured, stiliseeritud lilled ja papist lõigatud ja kaetud krobeliseks tehtud hõbe-staniol (tina-) paberiga. Vars ja lehed on rohelised. Kõik need asuvad eespool tagaseina. Paremalt pool nurgas asuv kasetüvi on kergest paberist keeratud rull, musta kriidiga täiendatud. Oksale on riputatud rohelist krepp-paberi ribad. Tekstid on lõigatud punasest kartongist ja üksiktähtedena nõõpnõelte abil kinnitatud kõrgemale (ette) tagaseina pinnast. Kaupade alusteks on kasutatud papist lõigatud sõõre — vasakul (seepidega) — punane, paremal (filmipakkidega) — sinine ning klaasplatesid, millele alla omakord on asetatud sama suured rohelised pinnad. Aluspõhjal asub kaks poolringi ja väike sõõr (keskel). Värvideks on: vasakul — roheline, keskel — sinine ja paremal — punane. Hinnasedelid võib teha hõbedased, lillekujulised.

ETK äkkepulkade valmistamisel on aga ka erilist hoolt ja tähelepanu pühendatud sellele, et need saaksid tugevad ja vastupidavad. Selleks on pulgad välja stantsitud korralikult, on varustatud suure õlaga, millele toetub äkke raam. Samuti on valmistatud raam tugevast nurkrauast või lattraua puhul kahekordsetest ääre lattidest sik-sak-äkkel. Äkkepulkade valmistamiseks on Kopli metallitehasel kasutada kaks erilist masinat.

2) Vedruäkked on tarbijaile tuntud, sest neid on juba kaks aastat valmistatud. Sel aastal on tehtud vähemaid muudatusi, mis on võimalikuks saanud tehase sisustuse täiendamise tõttu. Nii on paljud rauast stantsitud osad asendatud taotavast malmist valatud osadega, mis ka valmistatud ETK valukojas. Taotavast malmist nendele saab anda otstarbekohasemat kuju ja seetõttu kõik need osad, nagu tõstekangi ühendusosad, torude

Vaateaken: Jalgrattaosad.

Vaateakna tagasein ja põhi on kaetud helerohelise dekor. paberiga, küljed aga tumerohelisega. Keskel olev plakat on valmistatud trükitud „Anker“ jalgratta plakatist. Seal on välja lõigatud jalgrattasõitja ja kleebitud selleks valmistatud tumesiniselise plakatile, mille alumine osa on helekollane, punase ETK märgi ja musta kirjaga. Eraldi juurde on kinnitatud papist lõigatud ja valgega kaetud pilv. Paremalt olev plakat on valge, musta tekstiga; ainult allosas olevad väikesed kettad on punased. Põrandal poolkallakul asendis sõõr, millel jalgrattaosad, on tumepunane.

hoidjad, tellimise lati ühendusosad jne. on palju tugevamad ja vastupidavamad, kui need on valmistatud taotavast malmist. Vedruäkke piid on kõige paremast mangaan vedruterasest ja on ETK eritellimise peale valmistatud Saksamaal erivabrikus.

3) Kultivaatoreid valmistatakse 5-, 7- ja 9-piillistena. Kõige suurem nõudmine on 7-piilliste järgi. Käesoleva aasta kultivaator on viimistlemise ja täiendamise saadus. Nii on vähemaks tehtud esimesed rattad, et need pööramisel ei puutuks vastu raami, on muudetud raami ehitust. Ka siin on

asendatud stantsitud osad taotavast malmist osadega, seda samal kaalutusel nagu vedruäkete juures. Kultivaatori raam on valmistatud tugevamoõdulisest ja heakvaliteedilisest materjalist. Ka kultivaatori piid on tellitud Saksamaalt ja valmistatud mangaan vedruterasest. Need ei purune töötamisel kunagi.

4) Seemendamise-adradil muvad turule teist aastat. Möödunud aastal paljud põllumehed pidasid ETK seemendamise-atra liig suureks. Seda arvesse võttes on käesolevaks aastaks valmistatud adratüüp ca 20 kg ker-

gem, olles varustatud väiksemate ad-raterade ja -hõlmadega (väiksemate sahkadega). Seetõttu avanes võimalus ka adra pikkust lühendada. Ka sel aastal on atrade juures kasutatud soomusterasest Rud. Sacki adrahõlmu ning sama firma adrateri, mis on osutunud eriti vastupidavaiks. Kõvad adrahõlmad on ka töötamisel paremad, kuna need ei kulu nii ruttu ega ummistu pehmes mullas. Adrarattad on tolmu- ja õlikindlad, needitud kahelt poolt vitsa külge ning valatud rummu sisse. Seemendamise atru valmistab Kopli tehas suuremal arvul ja nii ei tohiks neist tulla puudus.

5) H o b u s e r e h a d on kõige rohkem pahandust toonud, kuna neist on alati puudus. Uus partii ETK rehasid valmis mai algul, mille järgi neist loodetavasti jätkub hooaja lõpuni. Rehade alal ei ole suuri muutusi ette võetud. Valmistatakse kolme tüüpi: 6½-jalalisi 28 + 2 piiga, 8-jalalisi 30 + 2 piiga ja 8-jalalisi 34 + 2 piiga. Viimasel ajal on nõudmine tõusnud tihedamate piivahedega rehade järgi. Üldiselt on ETK rehad ehituselt lähedad Deeringi rehatüübile. Suurt rõhku on pandud rataste tugevusele. ETK reharrattad valmistatakse eriti hoolega. Selleks stantsitakse ja keevitatakse elektriliselt rattarumm heast terasplekist. Kodarad needitakse eriliselt, selleks otstarbeks valmistatud, masinal. Sääraselt needitult ei anna kodarad järgi ja ratas on tugev. See rataste valmistamiseviis on ameeriklaste poolt ära proovitud ja osutunud kõige vastupidavamaks aastakümnete jooksul. Ratta teljed on eriliselt painutatud ja otsekohe kinnitatud pulkpalgile, mis jällegi annab rehale tugevust juurde,

sest vaheosad, millede abil sageli kinnitatakse telge, purunevad tihti töötamisel. Reha piid on paremast Saksa-maa mangaan vedruterasest ja üksikult proovitud. Rehade juures on sel aastal kõrvaldatud kõik vähemad puudused, mis varemalt mõnede juures esinesid.

6) R o h u n i i t j a i d lastakse sel aastal välja katseks väiksemal arvul. Esialgu valmistatakse vaid kahehobuse masinaid 4½-jalaliste vikatitega. ETK rohuniitjad on moodsa ehitusega, s. o. õlivanniga ja üleni rull- ning kuul-laagritel. Soovitame suurematel rohu-niidumasinade müüjatel tingimata proovida tellida.

7) K a r t u l i v ö t m i s e m a s i n a t e hooaeg on veel kaugel, nii et neist praegu rääkida oleks varajane. Tuleb aga tähendada, et ka siin viiakse läbi palju muutusi ja täiendusi ning kõrvaldatakse need puudused, mis esinesid möödunud aastal.

8) V i l j a s o r t e e r i j a d on rohkesti levinud. ETK sorteeri-jate järgi oli suur nõudmine. Sorteeri-ja tüüp A on üldiselt tuntud ja selle juures ei ole vajadust peatuda. Lähemal ajal lastakse müügile tüüp B1, mis on tuntuvalt väiksem, kergem ja odavam tüüp A-st. Tüüp B1 on mõeldud üksik-talu masinaks. Seda on hõlbus ühest kohast teise paigutada. B1 ei võta palju ruumi, sellega on võimalik kõiki vilja-seemneid, ka heinaseemneid, sorteeri-da, kuid seda on võimalik kasutada ka tuulikuna. Masinal on oma suuruse kohta küllalt suur töövoime, milleks kaasa aitab eriline sõelade liigutamise mehhanism ja otstarbekohane sõelade asend. Suurematele ühingutele oleks

soovitav proovid sisse võtta veel ke-
vadel.

9) ja 10) Viljapeksumasina-
nate ja hekslilõikajate hoo-
aeg on ka veel kaugel, sellepärast neist
lähemalt edaspidi. Viljapeksumasina-
test valmistab ETK esialgu 20-, 24- ja
28-tollilisi, otsast söödetaavaid. Need on
valmistatud Munktells' masinate ees-
kujul, kuid väiksemate täiendustega.
Kõik töötavad metallosad on esialgu
tellitud Munktellsilt.

11) Masinaosadest on eriti
levinud ETK põllurulli rõngad, mis
on tingitud nende otstarbekohasest vä-
lisest vormist. Rõnga töötav osa, te-
ravnurk, ei ole mitte sirgjooneline,
vaid veidi sissevajutatud, andes mulla-
le parema ja otstarbekohasema seisun-

di. Rohuniitjate osad lastakse müügile
sel aastal katseks. Kõik need osad kan-
navad ETK kaubamärki.

Nii valmistab ETK Kopli metallite-
has võrdlemisi mitmesuguseid põllu-
tööriistu. Meie palveks oleks, et ühin-
gute ärijuhid kõik teeks nende masi-
nate turu sissetöötamiseks. Siis on
ETK metallitehase tulevik kindlusta-
tud, siis oleme ka suutelised ikka pa-
remaid ja mitmesugusemaid masinaid
tootma, mis omakord ärijuhtidele an-
nab soodustatud seisukoha põllutöö-
masinate müügitöös. Sest põllutööma-
sinate äri kujuneb ikka sinnapoole, et
igal äril oleks oma mark,
ja ühingu te margiks on ju
ainuüksi ETK masinad ja
riistad.

Nõuded heale jalgrattale

O. Kivi

Jalgrataste tarvitamine näitab meil
pidevat tõusu. Nii oli registreeritud
jalgrataste arv 1933. a. — 79.000,
1934. a. — 83.000, 1935. a. — 89.000,
1936. a. — 103.000 ja möödunud aastal
oli jalgrattaid liikvel juba 132.000.
Võib oletada, et käesoleval hooajal
kasvab jalgrataste arv veelgi. Selle-
pärast tuleb müügitegelasil aegsasti
täiendada oma teadmisi jalgrattaist,
et suudetaks vastata kõigile esileker-
kinud küsimusile ja anda ostjaile sele-
tusi. Tuleb pühendada suurt tähele-
panu jalgratta õige ja reeglipärase
kuju, materjali ja töö tundmisele.
Jalgratta kvaliteedi hindamisel on
need määrava tähtsusega.

Kuna läheks liig pikale erijalgra-
taste kirjeldamine, siis piirdutakse

allpool vaid parima jalgrattatüübi
üksikasjalikuma seletamisega.

Raamid.

Paljude jalgrataste raamid on oma
ehitusviisilt juhuslikku laadi ja see-
tõttu väga ebapraktilised. Raami val-
mistamisel on oluline sellele õige kuju
andmine. Nii ei tohi jalgrattaraam
olla ehitatud selliselt, et vändad asuk-
sid liig madalal või liig kõrgel. Mada-
late vändadega jalgrattal on see pahe,
et sõitmisel pedaalid võivad puudu-
tada iga küngast ja kivi ja selle taga-
järjel murduda, põhjustades samuti
kukkumisi. Kõrgel asuvate vändadega
jalgrattal aga on sõitmine ebamugav
ja pingutav ning teel püsimine ja tasa-
kaalu hoidmine raskem. Ka tuleb jäl-

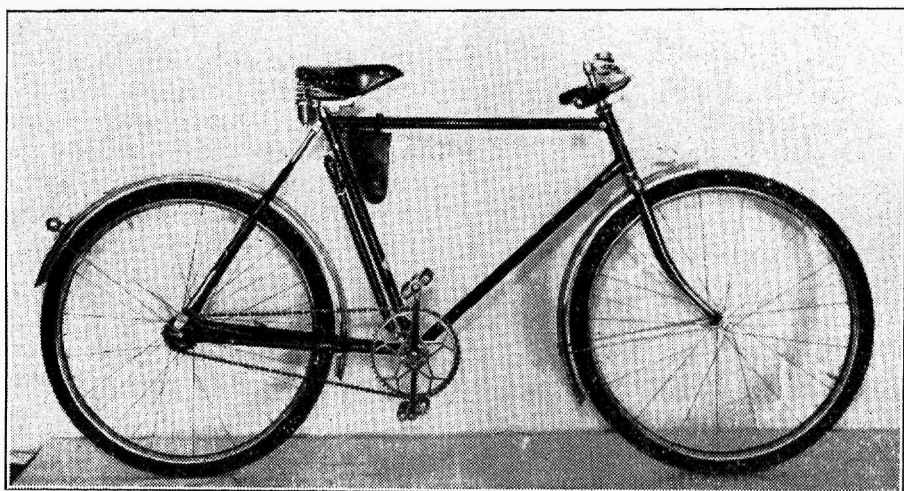
gida, et väntade painutus ei oleks liig ees ega ka liig taga, vaid sellises asendis, et tallamine vastaks umbes inimese kõnnaku liigutustele.

Kuna jalgratta vastupidavuse määrab materjali headus, siis peavad raami torud olema paremast terasest ja 1,5 mm seinapaksusega. Kahjuks aga on enamiku jalgratate raamitorude läbimõõt ainult 1,2 mm. Vähe paksemast torust tingitud raskuse vahe pole nimetamisväärne. Meie teelusid arvestades aga on tugevam materjal

lõppenud raskete vigastustega. Hargi peatoruks peab olema kõvendatud paksu otsaga spetsiaaltoru, mitte aga lihtne, harilik toru. Samuti harudesse paigutatud kõvendustükid, mis kõik koos vasega joodetakse kinni. Selliselt valmistatud torud on murdumisohtud.

Emailimine.

Hea jalgratta raamid peavad olema värvitud parimate ahju emailidega; värvikate peab olema vähemalt kolmekordne. Kõiksugused õhuemailid ja

Jalgratas, mis esindab kirjeldatud nõudeid (ETK „Originaal“).

väga tähtis. Raamitorud peavad olema välismuhvidega kokku pandud ja vasega läbi joodetud sellise temperatuuri juures, et torud oma väärtusest midagi ei kaotaks.

Esihark.

Esihargi ehitusviisile tuleb pöörata tähelepanu. Nõrgad ja lihtsama ehitusviisiga hargid on väga hädaohtlikud, kuna need murduvad kergesti. Sellest tingitud kukkumised on sageli

lihtsad värvid ei ole tavaliselt sobivad, kuna need tuhmuvad kiiresti ja ei ole vastupidavad.

Nikeldamine.

Kui mõnel pool välismaal veel kodarate ja juhtraua nikeldamist võrdlemisi üldiselt sallitakse, siis Taanis ja Rootsis sõidab intelligentsem publik isegi niisugustel jalgratastel, millel mitte ainult põiad ja porikaitset, vaid ka juhtraud, vändad ja isegi

kodarad on värvitud, emailitud või ka oksüdeeritud. Kuna aga meie maitse nõuab luksuslikku ja säravat ratast, mis on küll ebapraktiline ja hinda tunduvalt tõstab, siis tuleb sellega kui paratamatusega leppida ja nikeldatud osadele pöörata tähelepanu.

Niklikate on ainult siis kestev ja roostekindlam, kui nikeldatav ese on enne vasetatud, s. o. enne vasega, siis nikliga ja lõpuks kroomiga galvaniseeritud. Nii kulukat tööd võib teha aga ainult kallimate jalgrattasortide juures. Hea nikkel on kõrgeläikeline ja hõbevalge. Halvasti nikeldatud osad sellevastu on tuhmid. Nende eraldamine ei ole raske.

Üksikosad.

Üksikosade kirjeldamiseks asudes tuleks puudutada esijoones juhtrauda. Neid on üles- ja allapainutusega. Kui jalgratast tarvitatakse igapäevasteks sõitudeks, siis peetakse loomulikuks ülespoole suunatud juhtraudu. See võimaldab normaalset kehahoidu ja on vähemalt 50 sm lai. Allapoole suunatud juhtraud ei saa kuidagi tervisele olla kasulik, sest alatine küürutamine ja terve ülalkeha raskuse kandumine kätele ei tohiks vist küll kellelegi pakuda lõbu. Ka ei saa pidada otstarbekaits liig kitsaid juhtraudu, kuna nendega juhtimine on palju raskem, samuti tingivad need rinnakorvi liigset kokkusurumist.

Pöiad.

Pöidadest on paremad inglissüstee- milised (nn. Westwood-Wedgewood) rantmantlitel $28'' \times \frac{15}{8}''$. Nende pöidade hea omadus seisab nende tugevuses, kuna pöia ääred ja randid on

kinni joodetud. Saksa vabrikute pöiad sellevastu on jootmata randiga ja osutuvad seetõttu halbade teede puhul nõrgaks, minnes kaardu või rahvapärase ütelse järgi „kaheksaks“.

Ketirattad.

Ketiratastest on tugevamad nn. valtsitud randiga ketirattad. Keskmised mõõdud meesteratastele on: 52—60 hambaga $\frac{1}{2}'' \times \frac{1}{8}''$ ketile ja naisteratastele 44—48 hambaga $\frac{1}{2}'' \times \frac{3}{16}''$, $\frac{5}{8}'' \times \frac{1}{8}''$ ja $\frac{5}{8}'' \times \frac{3}{16}''$. Esineb küll veel ka teisi mõõte, nagu $\frac{1}{2}'' \times \frac{3}{16}''$, $\frac{5}{8}'' \times \frac{1}{8}''$ ja $\frac{5}{8}'' \times \frac{3}{16}''$. Kuid normaalsemaiks tuleb pidada $\frac{1}{2}'' \times \frac{1}{8}''$ seetõttu, et need on meil rohkem levinud ja ka teoreetiliselt pisut paremad.

Kuullaagrid.

Vändalaagrid ja teised kuullaagrid olgu ehitatud koonuslaagritena. Koonuslaager on seetõttu parem, et laagri logisema hakkamisel on seda kergem järele kinnitada või reguleerida. Samuti on võimalik laagri iga kulunud üksikosa uuega asendada ja neid kõikjalt osta. Rõngaslaagrit ei saa üksikosadena parandada ega järele reguleerida, vaid selle logisema hakkamisel tuleb paratamatult uus laager panna. Ei taga ka rõngaslaager jalgratta juures mingit paremust, vaid on kallim koonuslaagrist. Kõike seda arvesse võttes tuleb koonuslaagri süstemit eelistada.

Sadulad.

Sadulatest tuleks eelistada kahekordse spiraalvedruga sadulaid, mis on märksa tugevamad lihtsadulaist ja meil laialdaselt tarvitusel.

Vändad

Kiilu abil kinnitatavaid väntu tuleb pidada kagelt praktilisemaks kui otsamutri süsteemilisi. Kuigi paljud, kes oma ratta vändakiilud hooletusse jätnud, neist meelepaha on saanud tunda ja usuvad, et otsamutter on kindlam. See on tavaliselt ainult uue-na kindel ja seda seetõttu, et see vabrikus tugevasti on kinni löödud, nii et seda tarbekorral koduste abinõudega isegi raske on ära võtta. Kui see vänt lõpuks siiski logisema hakkab, siis võib viga parandada ainult hea meister. Sellevastu võib aga kiilu või tervet uut võlligi kiilusüsteemi juures ka koduste abinõudega kinnitada või sisse panna. Ka seda väntvõlli süsteemi, kus vändad on võlliga tehtud ühest tükist, ei saa pidada otstarbekohaseks, kuna siin väntvõllipaneik läheb liig kalliks.

Vabajooksu rummud.

Vabajooksu rummudest võiks parmatena nimetada saksa rumme „Torpedo“ ja „NSU“ ning inglise rumme

„Eadie.“ Eelistada tuleks neist „Torpedo“ rumme, kuna need meil kõige rohkem on levinud ja nende osade asendamine seetõttu kõige lihtsam.

Küsimusi jalgrataste tundmise alalt.

1. Milline jalgrattaraam on reegli-pärane?
2. Mis paremus on paksemal raamitorul?
3. Mida tuleb pidada silmas esihargi ehitamisel?
4. Kuidas toimub raami värvimine?
5. Kuidas toimub jalgrattaosade nikeldamine, kroomimine ja missugused on üksikute viiside paremused?
6. Missugune peab olema juhtraud?
7. Mis paremus on inglissüsteemilisel põial?
8. Missugused on jalgrattaketi ja ketirataste mõõdud?
9. Miks on koonuslaagrid paremad?
10. Mis paremused on kiilukinnitusega väntadel?
11. Mis paremused on rantmantlil?

Seadusi, määrusi, seletusi

Uus ärimaksuseadus 1939. a.

Riigi Teatajas nr. 39 — 20. apr. s. a. on avaldatud uus ärimaksu seadus, mis antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. apr. 1938. a. Nimetatud seadus pannakse kehtima eriseadusega arvatavasti alates järgmisest maksuaastast, s. o. 1939. a.

Vajalikud määrused selle seaduse teostamiseks annab majandusminister.

Nimetatud seaduse kehtimahakkamisest ja vastavate määruste ilmunisest in-

formeerime ühinguid aegsasti; seni tuleb käsitada praegu maksvat ärimaksuseadust.

Äride ja kontorite töökorralduse seadus

Riigihoidja dekreedina avaldati RT nr. 42, 26. IV 38. Äride ja kontorite töökorralduse seadus. Uus seadus reguleerib töövõtjate ja tööandjate vahekorda kontorites ja ärides ja seadus hakkas kehtima kümne päeva möödumisel selle avaldamisest.

Ametnike ja teenijate, samuti tööandjate, seisukohalt on tähtsamana normeeritud töö- ja puhkeaeg. Normaaltööaja pikkus ärides linnas ei või tõusta üle 8 tunni päevas ega üle 48 tunni nädalas. Ärides maal võib tööpäev olla kuni 9 tundi pikk, töönädal — 54 tundi. Kontorites võib töö kesta normaalselt kuni 7 tundi päevas või 41 tundi nädalas. Erandina on lubatud normaaltööaega pikendada, kusjuures tööandja peab üle normaalaaja tehtud töötunnid lugema ületundideks ja nende eest tasuma vähemalt 50% kõrgemalt. Ületunde võib lubada teha ainult õige piiratud. Ületunnitasku arvutamisel võidakse ületundide kogusummast maha arvutada need tunnid, mis töövõtja on puudunud töölt kokku leppel tööandjaga.

Igal aastal on töövõtjal, kes teeninud vahetpidamata ühes ning samas käitises, õigus saada katkestamata puhkust järgmisel: äri- ja kontoriteenijail peale üheaastast teenistust vähemalt 2 nädalat, kontoriteenijail peale kolmeaastast teenistust vähemalt 3 nädalat ja peale viieaastast teenistust vähemalt 4 nädalat.

Tempelmaks 20% kõrgemaks

Ühingute tegelaste tähelepanu olgu juhitud Tempelmaksu seaduse muutmise ja täiendamise seadusele, milliseid tempelmaksuga ühenduses olevate küsimuste käsitlemisel tuleb arvestada. Olulisema muudatusena olgu märgitud tempelmaksu tariifide kõrgendamine 20% võrra. Kõrgendamisele alluvad tariifi esimese osa maksumäärad, välja arvatud järjekorranumbrite 2 ja 11 A all ettenähtud maksumäärad. Samuti on kõrgendatud tariifi teise osa järjekorranumbri 34 maksumäär.

Edasi on vähemolulisi muudatusi tehtud § 7 p. 1, § 12 p. 3, § 17 p. 19. Täiendusena kehtima pandud § 26¹ annab eeskirju blankokstegemise pealkirjade tempelmaksustamise kohta.

Kassatähtede tempelmaksustamisest

Tempelmaksutariifi nr. 14 erand 9 näeb ette, et kassatähed, millede järgi ostmisel raha kohe kaupluse kassasse makstakse, on tempelmaksuvabad. Kuna kassatähe vormi kohta ei ole tempelmaksuseaduses ega -tariifis midagi tähendatud, siis tekkis selle kohta mitmesuguseid tõlgendusi ja selle tagajärjel tuli ette arusaamatusi, tempeltrahve ja protsesse.

Sellesse asja selguse toomiseks on maksudevalitsus 23. märtsil s. a. saatnud ringkirja kõigile maksuinspektoritele, milles teatab, et tempelmaksutariifi nr. 14 erand 9 ühtlaseks tarvitamiseks tuleb tempelmaksust vabaks lugeda paragoon süsteemide tšekiraamatust väljaantavad nimeta kassatähed, mis ettevõtte sisemises administratsioonis on vajalikud kauba pakkimisel, väljaandmisel ja kontrollimisel ja mille üks eksemplar lisatakse tarbijale kohe makstava raha eest müüdud kauba juure (vt. Riigikohtu adm. osak. otsus nr. 34--II 1936). Kui aga sellist kassatähte või selle ärakirja ei tarvitata ainult tema otseseks vajaduseks, vaid ta saadetakse arve või saatekirja asemel koos kaubaga jällemüüjale ning igal juhul aga, kui nimetatud kassatähte järgi tasudaolev summa osalt või täielikult jäänud võlgu, — kuulub see kassatäht tempelmaksustamisele tariifi nr. 14 A järgi 0,2% määral. Soovitame ülaltoodud ringkirja sisu võtta teatavaks ja käsitamiseks.

Elusloomade ja loomatoorsaaduste veomäärus.

Riigi Teatajas nr. 40, 22. apr. s. a. on avaldatud nimetatud määrus, mis on antud põllutööministri poolt kokkuleppel teedeministriga 8. aprillil 1938. a. — loomataudide vastu võitlemise seaduse § 6 alusel (R. T. 1925 — 109/110, 56).

Kuna tähendatud määrus võib puudutada neid tarbijate- ja majandusühinguid, kes tegutsevad loomade ostu-müügiga, soovitame määrusega tutvuda.

Välismaa ajakirjadest

SULARAHA- VÕI VÖLGUMÜÜK?

Selle küsimuse kohta kirjutab muu hulgas „Schweiz. Konsum-Verein“:

Peagu kõikjal taotletakse krediitmüügist loobumist ja kinnipidamist Rochdale'i sularaha-müügi põhimõttest. Völgumüügist loobumisega minnakse isegi kuni juhtnõtti: parem üldse mitte ühistegevusliikumist, kui et rakendada krediitmüüki. Laenumajandus viivat kunstlikule tarbimise tõusule, tegevat ostjad sõltuvaks ja juhtivat sageli mõnedki perekonnad majanduslikule ja kõlblikele kokkuvõrsemisele. Sularaha-müük seevastu mõjub kasvatavalt majapidamise juhtimisele ja kaitses majandusliku allakäigu eest. Selle vaate levimine on õige ühistegeliku töö eelduseks. Krediitmüügi korral ei satu mitte ainult liikmed, vaid ka ühingu ise võlgadesse.

Küsimust teiste pahede seisukohalt vaadates on völgumüügiäri väga kulurohke ja need kulud kannab loomulikult enamikel juhtudel ostja. Völgumüügiäride tegevus peab olema kallim sularahamüügi äride omast, kuna neil on kanda suurem riisiko. Aga nende kulude kõrgust ei haarata sageli õieti. Rootsi tarbijateühisuste liit hindab ühe suurima ameerika õmblusmasinavabriku kasvikkulusid 15 protsendile müügihinnast. Kõikide kulude arvestamisel maksu ostja 48% rohkem, kui ta võiks osta sularahamüügi korral. Völgumüügiärid on sellepärast tarbijate seisukohalt eriti kahjulikest krediittehingute viisidest.

Kui ühingu te poolt sageli sularahamüügi põhimõtet kritiseeritakse, siis lähtub see harilikult seisukohast, et krediitandmine käib et tõstvat. Sellel eramajandusest ülevõetud põhimõttel — Ameerikas „Cooperative Builder“ nimetatud — ei ole kohta ühistegevusmajanduses. Kasumissüsteem püüab tarbijale nii palju kaupmu müüa kui võimalik, küsimata, kas see on temale vajalik või mitte. Ühing sellevastu ei taha kellelegi midagi müüa, mida see tõepoolest ei vaja.

Tarbijateühingud peaksid oma liikmeid sellele k a s v a t a m a, et nad ei nõuaks kaupmu võigu. Seda kasvatomist peaks toetama eriti tulemusrikkalt naisringid.

SOOME ÜHISTEGEVUSE TUGEVUS

Miks ühistegevus on levinud Soomes? Selle küsimuse kohta kirjutab „Osuuskauppalehti“:

Üheks ühistegevuse praeguse tugeva aluse põhjuseks on kindlasti see asjaolu, et see juba kohe alul ehitati kindlamale põhjale kui ainult ideelisele „joovastusele“, nagu seda võistlejad nii meelsasti ütlevad. Mingi joovastus ei kesta üle inimpõlve, see on nüüd igatahes kindel. Ühiskaubandusele oli õnnelik asjaolu see, et selle juhtimisele asus tõsiseid

töömehi. Hannes Gebhardi üheks iseloomuomaduseks oli lõpmatu praktilisus.

Ei ole põhjust alahinnata neid mitmesuguseid tekkinud voolusid, millised ka ilmselt edendasid ühiskaubanduse arengut. Hannes Gebhard märkas, et ühistegevus võis koondada meie rahva jõude, kasvutada seda seisma majanduslikult ja samuti ka vaimselt omal jalgal. Nii ühistegevus tema poolt levitatud arusaamise järgi oli üks neist meie rahva relvadeta võitluse abinõudest, milliseid 1899. a. riiklikud kogemused õhutasid meie rahva ärganud osa otsima ja arendama. Kuid kui ka nii oleks ja ehkki see mõtlemissviis tegi mittemest meie maa hariduse- ja majanduselu juhtidest Pellervo-Seura tegevuse innustunud pooldajajaks, nii ei või see põrmugi milgil viisil alandada praeguse ühistegevuse väärtust.

KÜMME KÄSKU MÜÜJANNADELE

1. Kui müüjanna esindab sa ühingu liikmele. Sinu esinemine olgu seejärgi kindel, aga alati viisakas ja sõbralik.
2. Liiget, kes astub kauplusse, võta alati vastu sõbraliku tervitusega, nimeta liiget ikka nimepidi ja võimaluse korral tiitliga, kui need sulle on tuntud. Vanade liikmete juures on need sulle teada. Võimaliku teisele müügi kohale ümberpaigutamise korral püüa liikmete nimed tähelepamatult viisil teada saada.
3. Tervita iga kauplusse sisenevat ostjat, ka siis, kui sina teda ei teenigi.
4. Ka sellele liikmele, keda ei ole võimalik teenida, pühenda oma tähelepanu ja palu teda silmapilki kannatada.
5. Käitu kõikide liikmetega, ka lihtsatega, ühevõrra viisakalt ja tähelepanelikult. Iga liige on ühingu väärtuslik.
6. Koge liikmete soovides viisakalt esitatud küsimuste kaudu: „Palun, millega võin teenida? Kas Teid teenitakse juba, palun? Mida soovib proua Arukask?“ jne. Välti sellevastu küsimused, nagu: „Mida soovite?“ „Kas saate juba?“
7. Teenimise juures säilita oma rahu ja kannatus ka siis, kui liige või ostja niipea ei suuda otsustada.
8. Pööra kogu oma tähelepanu ja huvi ostja teenimisele, ära lase end eksitada kaupluse toimuvaist teistest juhtumustest. Välti eriti seda, et sel ajal kaas müüjanadega lobiseda või naljatada.
9. Kui laos ei ole nõutud artiklit, siis püüa müüa nõuetavale kaubale sarnast, kuid väldi seejuures igas olukorras kauba „kaalamäärimist“.
10. Eristli tähelepanu pühenda oma keha eest hoolitsemisele; eelkõige hoia käed ja sõrmeküüned puhtad. Sinu töökittel olgu alati puhas.

Schweiz. Konsum-Verein.

Tehkem „Ühiskaubandusest“ käsiraamat

Meie ajakirjas ilmunud artiklid on kõigile ühiskaubanduse tegelastele püsiva väärtusega. Pikema ajaperioodi vältel muutub üksikküsimuste käsitlemine ajakirjas niivõrd laialtavaltslikuks, et iga tegelane leiab peale üldküsimuste rohkesti asjatundlikke kirjutisi oma erialalt. Ajakirja üksiknumbrid liituvad tulusaks käsiraamatuks.

Teadmisi neis küsimustes tuleb kõigil alati värskendada. Selleks on vajalik, et „Ühiskaubanduse“ ilmunud numbrid oleksid alati kättesaadavad, nii et me kõikide ajakirja ilmumisaaja kestel valgustatud küsimuste kohta võiksime saada selgitust.

Selle saavutamiseks soovitame kõikidele tellijaile kõik „Ühiskaubanduse“ numbrid kättesaadavalt alalhoida. Seda on kõige praktilisem teha ajakirja aastakäikude kaupakokkukõitmise teel. Need kokkukõidetud aastakäigud annavad pikema ajajooksul ühingute raamatukogudele asendamatu alusvara.

Neile, kes möödunud aastal „Ühiskaubandust“ ei tellinud, saab toimeetus tellimisi piiratult 1937. a. aastakäigule veel tagantjärele rahuldada. Saada on kõik numbrid peale läbi müüdnud nr. 1.

Kaubaturu ülevaade

SUHKUR

Hindade liikumine. Märtsi-aprillikuu jooksul näitasid suhkruhinnad välisurgudel väiksemat kõikumust $6/5\frac{1}{2}$ sh. ja $6/9$ sh. à 50 kg cif Tallinn. Hinnakujunemine siseturul toimus rööbiti hinnamuutustega välisurgudel, vastandina kahele esimesele kuule, mil siseturu hinnalangus oli suhteliselt suurem. Sellest asjaolust tingituna tuligi tagasilöök märtsi lõpul ja aprilli algul, mil meil fikseeriti hinnakõvenemine ja hind kerkis maailmaturu taseme kõrguseni.

25. aprillil astusid Londonis kokku järjekordseks konverentsiks suhkrutootvate maade esindajad. Kavatsusel on suhkrutoodangu üldine piiramine. Valitseb üldine arvamine, et kui produktsiooni ei vähendata üle 5%, siis ei ole sellest

tingituna karta hinnatõusu. Kui aga toodanguvähendamiseks lepitakse kokku suuremale kogusele, siis on karta uut järjekordset hinnatõusu. Kongressi tulemused on alles selgumata.

H i n n a d. Inglise peenkristall-suhkrut pakuti ja müüdi (shillingit):

	1936. a.	1937. a.	1938. a.
10. märtsil	6/3	8/0 $\frac{3}{4}$	6/8 $\frac{1}{2}$
20. „	6/0 $\frac{3}{4}$	7/10 $\frac{1}{2}$	6/9
1. aprillil	6/6 $\frac{3}{4}$	8/3	6/7
10. „	6/3	7/11	6/5 $\frac{1}{2}$
20. „	6/5	7/9	6/6 $\frac{1}{4}$
2. mail	6/3	7/7	6/7

Hinnad on arvestatud 50 kg b/n eest cif Tallinn.

Tallinna Börsikomitee noteeris aprilli lõpul inglise peenkristall-suhkru hinnaks franko Tallinn kr. 44.25—44.75, läinud aasta sama aja kr. 45.25—45.50 vastu.

Suhkru tarvitus. Willett & Gray andmeil ulatus maailma suhkrutarvitus möödunud aastal 28 990 716 tonnile, eelmise aasta 28 146 306 tonni vastu, näidates tõusu 3%. Maailma suhkrutarvitus kujunes üksikute aastate kaupa järgmiseks (toorsuhkure inglise tonnides):

1937. a. —	28 990 716
1936. a. —	28 146 326
1935. a. —	26 870 268
1934. a. —	25 393 752
1933. a. —	23 864 501
1932. a. —	24 296 906
1931. a. —	25 904 849
1930. a. —	24 824 195

Laoseisud ja külvipind. Tähtsamais mais Euroopas ja mujal oli nähtavaid suhkrutagavarasid märtsi algul:

1938. a. —	6 309 000 tn.
1937. a. —	5 632 000 „
1936. a. —	6 284 000 „

Lichti andmeil on Euroopas suhkrunaeri külvipind käesoleval hooajal kujunemas järgmiseks (ha):

	1938/39	1937/38	1936/37
Euroopa	loodetav	tegelik	tegelik
(ilma NSVL)	1 835 000	1 718 094	1 608 383
NSVL	1 180 100	1 190 000	1 222 400
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	3 016 000	2 908 094	2 930 783

KOHV

Kohviubade hinnad näitavad maailmaturul juba pikemat aega tagasiminekut. Hindade üldist kõvenemist ei ole niipea ette näha. Pidevast hindade langusest tingituna valitseb kohvikaubanduses tagasihoidlikkus. Kohviubade ost-müük piirdub ainult selle ulatusega, nagu seda otseselt nõuab igapäevane tarvete katmine. Suuremate tagavarade soetamise-ga ollakse üldiselt ettevaatlik.

Brasiilia jätkab endiselt kohviubade hävitamise poliitikat. Nagu Riost teatatakse, kavatakse seal 1938./39. lõikus-aastal endiselt 30% kogutoodangu hävitamisest kinni pidada. Üksi märtsikuu jooksul hävitati 959.000 kotti kohviube.

Üldiselt oli Brasiilias kohviubade hävitamine viimastel aastatel järgmine:

1934. a. —	8.255.791 kotti
1935. a. —	1.693.112 „
1936. a. —	3.731.154 „
1937. a. —	17.200.428 „

Kuni 1. aprillini k. a. oli Brasiilias kogusummas hävitatud 59.513.000 kotti kohviube.

Kohviubade hinna langusega maailmaturul kaasub hindade nõrgenemine ka siseturul. Praegu müüakse hulgemüügil praetud oakohvi alates Kr. 2.60 kg. Arvestades praadimise kaoks 18%, tollikuludeks Kr. 1.—, keskmiseks hulgemüügi kuluks ja ettevõtjatuluks kokku ca 10%, tuleb imestada kohvioa nii madalat hinda. Välismaa teadete põhjal ei saa praegune hinnatase jääda püsima aastateks, kuna nende hindade juures kohviubade tootmine end ei tasuvat ja kohvi tootmismaad teevad suuri pingutusi kohviubade hinna reguleerimiseks.

TEE

Maailma teeturu hindade liikumine näitab kerget kõvenemise tendentsi. Märtsi keskel võis märgata erilist elavnemist teeturul, millega loomulikult kaasus ka hindade tõus. Üldiselt valitseb viimasel ajal suur nõudmine Hiina päritoluga teesortidele. Kuigi viimane lõikus on nõrgemakvaliteedilisem, näitavad Hiina päritoluga teed hinnatõusu. Arvata-vasti on see seletatav pakkumise vähenemisega, olenevalt Hiina-Jaapani konfliktist. Käesoleva aasta jaanuaris ja veebruaris ekspordeeris Hiina ainult 3,53 milj. kg teed eelmise aasta 9,13 milj. kg vastu.

Teiste teesortide hinnad näitavad pidevat tõusu. Jaava-Sumatra päritoluga teed on tõusnud hinnas 10—15 s. kg ja India teesordid 8—10 s. kg. Samal ajal on nende teesortide tagavarad väga piiratud ja jõudmas lõpule. See asjaolu ongi hindadetõusu põhjuseks.

Ceyloni tee hinnad, jättes arvestamata väiksemad kõikumised, püsivad üldiselt endisel tasemel. Möödunud nädalal näitasid mõned Ceyloni sordid isegi väiksemat hinnalangust.

Teehindade kujunemise suhtes tulevikus on väga raske midagi kindlakujulist ette näha. See oleneb suuresti tagavara-dest, mis üldiselt ei ole enam suured, pealegi on Hiina ekspordiga väga tagasihoidlik. Siiski ei usuta üldiselt suuremat hindade kõvenemist, eriti selles ulatuses, et see tõstaks teehindu siseturul pakitud teesortidelt. Lahtise tee hinnad näitavad siseturul 10—15 s. tõusu kg kohta.

RIIS

Burma riisi uus lõikus jõudis vahepeal turule. Selle tagajärjel näitavad hinnad meil üldiselt languse tendentsi. Burma 2 riisi osteti jaanuari/märtsi laadimisega sh. 9/9, aprilli laadimisega sh. 9/3 ja mai laadimisega võib seda kaupa osta juba sh. 8/9—8/10½ 50 kg cif Tallinn. Laadimisekohana on märgitud kontinendi sadamad.

Moulmein-riis näitab hinnas samuti langust. Maikuu laadimisel on hinnalangus sh. 1/—1/6. Uut lõikust on oodata eesti turule maikuu keskel või kuu teisel poolel.

Väljavaated. Saadud andmeil oli külvipind ja saak viimastel aastatel Indias järgmine:

	Külvipind	Saak
1937/38	29 133 700 ha	30 088 200 tn.
1936/37	29 347 000 „	31 607 100 „
1931/35		
(5. a. keskm.)	28 587 000 „	29 278 900 „

Indias kestsid riisilõikuse ajal neis piirkondades pikemaajalised ja tugevad vihmaajad, mis saaki osaliselt rikkusid. Lähematel nädalatel oodatakse riisihinna kõvenemist, kuna Hiina on Indias ja mõnes teises piirkonnas saagi tervena üles ostnud. Esialgu on rahvusvaheline riisiturk siiski rahulik, seda üldise nõrga ostutahte juures.

KANEP

Märtsi- ja aprillikuu jooksul on kanepi hinnad olnud enam-vähem püsivad. Kuna aprillikuu lõpu hinnad on juba selgunud, siis on huvitav võrrelda neid möödunud aasta sama kuu hindadega.

Bombay kanepi hinna madalam seis oli:

	Aprillis 1937. a.	1938. a.
Itarsi	£ 16.—.—	£ 20.—.—
Sewnee	£ 14.10.—	£ 17.17.—
Philibit	£ 12.—.—	£ 14.15.—

Sellest järeldus: uue lõikuse kanepid ei ole veel avaldanud mingit mõju. Näib, et kõrgemaist markidest on turul puudus, sellest on tingitud ka 25% hinnatõusu.

VASK

Möödunud aasta algul aset leidnud vasehinna tõus oli tingitud relvatööstuse suurenenud tarvidusest metallide järgi.

Osalt üldise meeoleolu rahunemise mõjul, osalt odavamate aseainete tarvituselõvõtmisega ning metallide forsseeritud tootmise tõttu lõdvenesid metallide hinnad hüppeliselt 1937. a. teisel poolel.

Käesoleva aasta vasenteeringud Londoni börsil omavad juba täiesti püsiva iseloomu ning on jõudnud aastate 1934. kuni 1936. keskmise tasemeni. See asjaolu on kindel meeoleolude kainenemise tundemärk, mis tagab stabiilsust vase- turul. Olenevalt sellest on ka siseturul vasehind langenud ja on märgata vase- müügi elavnemist.

Londoni börsil noteeriti vase hindadeks 1937. a. veebr./märts — £ 79.—, mais £ 62.—, augustis £ 67.—. Siis algas pidev langus, mis kestis aasta lõpuni ja määrgiti £ 43.10, missugune hind püsib praeguseni.

PÖLLUTÖÖMASINATE TURU

SEISUKORD

Üks kolmandik aastast on läbi, kuid suurem hooaeg on veel ees — niisugune on meie seisukoht praegu. Aasta algas hästi ja seni oleme masinaid müünud rohkem kui möödunud aasta samal aja-

vahemikul. Eriti on rohkem müüdnud kultivaatoreid, seemendamise atru, traktori randaale ja atru, rohuiniitjaid ja teisi vähemaid riistu. Võibolla on tagasiminekut märgata vaid vedruäkete alal.

Hinnatase on kujunenud sääraseks nagu ühes elmises numbris ennustasime. Keskmine tõus oli 10—15% võrreldes möödunud aasta hindadega. Sealjuures ei tõusnud hinnad üldse vene reaskülvajatel, traktori riistadel, kõikidel traktoritel ja Deering rohuiniitjatel. Vene rohuiniitjatel tõusis hind 5% ulatuses, rootsi rohuiniitjatel 10—15%.

Väljavaated hindade suhtes on kindlad. Hinnad on kindla iseloomu juba võtnud. Kõikumisi ei ole lähemal ajal ette näha. Raua ja terase hinnad on küll selle aasta algul langenud, kuid nüüd püsivad juba pikemat aega ja meeolelu läheb isegi kindlamaks. Töötasud tõusevad ja selletõttu ei ole sel hooajal hinnalangusi siin ette näha.

Tagavarad ei ole suured, mõned artiklid on isegi otsa lõppenud, nagu traktori randaalid ja adrad, vene reaskülvajad. Sellepärast on soovitatav nõu anda ostjaskonnale aegsasti vajalikud masinad osta.

Põllumeestel on võimalik kasutada soodustatud krediiti reaskülvimasinate ja kartulivõtjate, traktorite ja traktorite riistade ostmiseks.

VÄRVID

Mõned värviliigid on tänavuseks hooajaks läinud märksa odavamaks.

Prantsuse frangi languse ja hindade reguleerimise tõttu on ookrite hinnad saavutanud oma madalaima taseme. Siseturul ookrite müügihinnad on kuni 25% madalamad kui läinud aastal. Meie turu müügihinnad sisaldavad aga peale algushinna ka veohinna, mis oluline nii kaugelt toodava kauba suhtes, ja tolli.

Viimase aja madalaima hinnataseme on saavutanud ka tsinkvalge, olles ca 5% odavam kui senine aastate jook-

sul olnud madalaim hind. Tsinkvalge hind on otseses seoses metalltsingi hinnaga. Metalltsingi hind näitas järsku tõusu läinud aastal seoses järsu nõudmisega sõjatööstusele.

Seatina-värvi hind langes kuni märtsikuuni. Praegu on hinnad püsivad juba enam kui ühe kuu kestel. Tuleb arvata, et ookrite hind edaspidi ei lange, ennem tõuseb. Rahakursist olenev hinnalangus varem või hiljem annab tagasilöögi, sundides tõstma hinda seoses tõusnud toodangu kuluga.

Tsinkvalge hinna kõikumised on mõeldavad ka edaspidi; märgatav hinnalangus on aga vaevalt usutav.

Seatina värvide hinna kohta ei saa teha ennustusi. Nii värvid kui metalli toodang ja müük on rõhuvas osas koondatud kontserni kätte, kes reguleerib hinda olenematult või olenevalt konjunktuurist. Kuni aga sõjatööstuses püsib elav nõudmine seatina järele, ei ole sel alal suuremat hinnalangust ette näha.

RAUD JA PLEKK

Möödunud aasta esimesel veerandil tekkis maailmaturul elav nõudmine raua ja pleki järgi. Vaatamata sellele, et hinnad järjekindlalt kõvenesid, oli kauba saamine raskendatud. Aasta teisel poolel sai kaupa korralikumalt, kuid hinnad püsisid endiselt kõrgel tasemel. Käesoleva aasta algul alandati sündikaadi poolt hindu ja uued madalama hinnaga ostetud saadetised on nüüd kohale jõudnud. Vastavalt sellele alanes hind ka siseturul, mis tõi enesega kaasa märgatava elevuse tarbijaskonnas, nii et nõudmine raua ja pleki järgi tunduvalt suurenes. Mis puutub hinnakujunemisse edaspidi, siis paistab, et hindade madalam tase on nüüd saavutatud ja uusi hinnalangusi pole praegu enam ette näha. Nüüd on ühingu-õige aeg oma rauatagavarasid täiendada, sortimenti suurendada ja pöörata raua ning pleki müügile suuremat tähelepanu.

Kroonika ja teated

ÜÄÜ 10-AASTANE

Ühiskaupluste Ärijuhtide ühing pidas 10. aprillil oma 10-a. tegevuse juubeli-koosolekut paarisaja liikme osavõtul. Ühingu tegevusaruandes märgiti ÜÄÜ teeneid ühistegeliku hariduse levitamisel, olles sel alal üks pioneere Ühingu liikmespere on kasvanud kolmesajale. Juubilarile üteldi rohkesti tervitusi. Ühingu juhatuse valiti tagasi A. Kutser (esimees), V. Varandi, P. Simson, J. Varan- gu ja E. Kindel.

Juubeli puhuks ilmus ühingu juubeli- album liikmete piltidega.

ÜARÜ ORGANISEERUB PIIRKON- DADE JÄRGI

Ühistegeliste Asutuste Raamatupida- jate Ühingu aastapeakoosolek peeti 12. aprillil Tallinnas „Estonia“ teatrimaja rohelises saalis. Päävakorras olid peale aastaaruande ja eelarve liikmete organi- seerimine piirkondade järgi ja palga- redeli küsimused.

Piirkondade organiseerimiseks võeti vastu vastav kodukord. Juhatus poolt väljatöötatud palgaredeli kava otsustati saata keskasutustele ja ühingu liikme- tele tutvumiseks ja seisukoha võtmi- seks. Kutsetunnistuste asjus on asutud äraootavale seisukohale, kuna lähemal ajal on oodata vastavat seaduseelnõu.

Juhatuseliikmete arvu suurendati ühe võrra. Juhatusse valiti R. Vene, J. Roos- me ja A. Sarand — Tallinnast, R. Kraus — Türiilt, J. Soosalu — Lääne-Nigulast, Ed. Nurk — Rakverest (endised) ja L. Oja (uus).

PÖLLUTÖÖMASINATE VÖLGUMÜÜ- GIKS EI OLE VAJADUST

Pöllumasinade ja -riistade muretse- misel pakub käesoleval hooajal põllu- meestele laenuandmise teel abi Pikalaenu Pank. Nimetatud keskpank võimaldab ü h i s p a n k a d e k a u d u laenu käes- oleva aasta jooksul juba ostetud ja oste- tavatele reaskülvimasinate ning kartuli- võtmismasinade ostuks 25% ulatuses ma- sinade ostuhinnast 3 a. peale 3½% aas- tas. Veel võimaldab Pikalaenu Pank laenu uudismaa harimise otstarbel trak-

torite, traktori sahkade, randaalide ja kultivaatorite ostuks Kr. 1.500.— väär- tuses.

ETK palub tungivalt ühinguil silmas pidada soodsaid maksetingimusi ja ma- dalaid %%-norme. Et mitte ise teostada omal arvel võlgumüüke, tuleks põllupi- dajaile soovitada kasutada ülalmainitud masinate ostmisel (laenustada ümber ka juba ostetud masinad) Pikalaenu Panga krediiti.

SUVEKS PÜHAJÄRVELE

Ühistegelaste suvepäevade korraldav toimikond arutas neil päevil suvepäevaga ühenduses olevaid küsimusi. Moodustati vastav kesktöimikond ja alatoimikonnad suvepäevade tegelikuks läbiviimiseks. Suvepäevade kohaks valiti Pühajärve, sobivama ajana oli kõne all 30. ja 31. juuli.

EÜL KINNITAS JA VALIS

Eesti Ühistegelise Liidu aastapeakoos- olek peeti 12. aprillil „Estonia“ rohelises saalis. Koosolekul ei tekkinud üldse põ- himõttelikke sõnavõtte ja päevakorra lä- bivõtmine piirdus ainult aruannete ja eel- arve vastuvõtmisega ning valimistega. Kõik valimise vanuse tõttu välja lange- nud liikmed valiti tagasi nii juhatusse, nõukogusse kui ka revisjonikomisjoni.

KIRJANDUS

„Ühiskaupluste Ärijuhtide Ühing 1928—1938.“ ÜÄÜ väljaanne, Tal- linn 1938.

See juubeliväljaanne sisaldab ühis- kaupluste ärijuhtide organisatsioonist ja selle koosseisust läbilõike sõnas ja pii- dis. Enam kui sajaleheküljeline tekst koosneb järgmistest kirjutistest: Mäles- tusi Ühiskaupluste Ärijuhtide Ühingu arenemisteelt — J. Rütman; ÜÄÜ 10 a. tegevuse ülevaade; Öppereislaste matka- muljeid; Ühiskaubanduse areng ja äri- juht — J. Põdra; Mis mees on ärijuht? — V. Varandi; Tuleviku sihte — E. Kin- del. Järgnevad ÜÄÜ liikmete pildid. Raamatu lõpul on põhikiri, kodukordi ja palgatingimused.

Väljaandja: Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisus. Toimetus ja talitus: Tallinn, Narva mnt. 27. Tellimishind aastas 1 kr. 50 senti. Üksiknumber 30 senti.

EESTI ÜHISTEGELINE

KINDLUSTUS- KESKSELTS

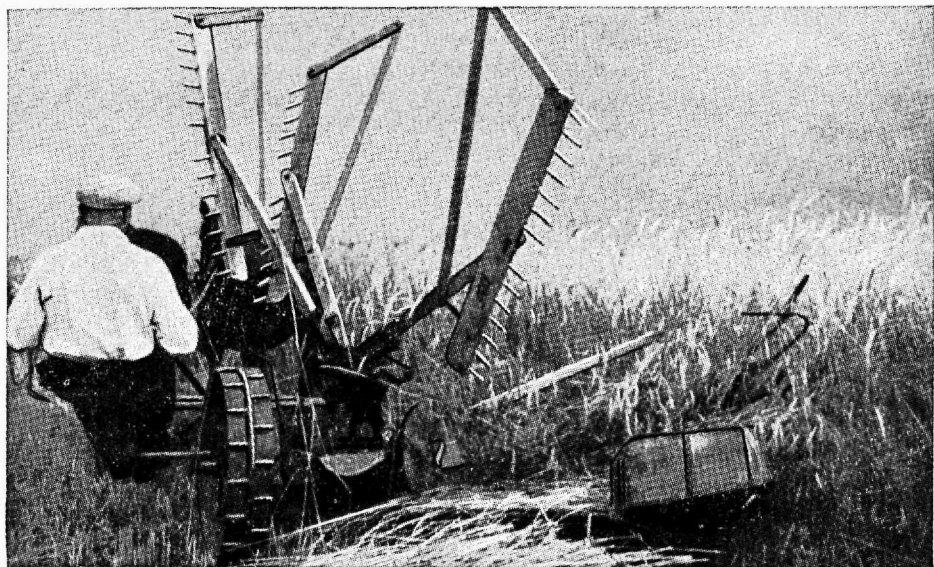
ÜHISTEGELIKU KINDLUS-
TUSE KESKKORRALDUS

EDASIKINDLUSTUS
NÕUANNE

TALLINN, SUUR KARJA 19
POSTKAST 122. KÕNETRAAT 426-83

Põllul ja heinamaal

usaldatavad ja kindlad abilised

Nõukogude Vene

**hobuseredad, rohuniitjad
ja viljalõikajad**

Tellige aegsasti!

Suurmüük ETK-s

